

A KOPPÁNYVÖLGYE LEADER HELYI AKCIÓCSOPORT HELYI FEJLESZTÉSI STRATÉGIÁJA 2023 – 2027

Készítette:

Koppányvölgye LEADER Helyi Akciócsoport Munkaszervezete

Balatonföldvári térségi tervezői csoport

Siófoki térségi tervezői csoport

Tabi térségi tervezői csoport

Koppányvölgy Natúrpark térségi tervezői csoport

2023. szeptember 29.

Tartalom

Rövidítések jegyzéke.....	3
Bevezetés	4
1. A HFS és a KAP ST kapcsolata.....	5
2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése.....	7
3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása	9
4. Horizontális célok.....	12
4.1 Esélyegyenlőség	12
4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem	13
5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések.....	13
6. Külső koherenciák azonosítása	17
7. Helyzetfeltárás	19
7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása	19
7.2 SWOT analízis.....	22
8. A stratégia beavatkozási logikája.....	23
8.1 A stratégia jövőképe	24
8.2 A stratégia célhierarchiája	24
9. Cselekvési terv	26
9.1 Az intézkedések leírása	26
9.2 Együttműködések	32
9.3 Kommunikációs terv	33
9.4 Egyéb, a HACS által megvalósított projektek.....	36
10. Monitoring és Indikátorok	36
10.1 Monitoring	38
10.2 Az indikátorok megadása.....	39
11. Indikatív pénzügyi terv.....	41
Mellékletek	42

Rövidítések jegyzéke

EU Európai Unió

HACS Helyi Akciócsoport

HBB Helyi Bíráló Bizottság

HF Helyi Felhívás

HFS Helyi Fejlesztési Stratégia

IH Irányító Hatóság

KAP Közös Agrárpolitika

KAP ST Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv

LEADER Közösségi kezdeményezés a vidék gazdasági fejlesztése érdekében

SWOT Erősségek, Gyengeségek, Lehetőségek, Veszélyek elemzés módszer

VP Magyarország - Vidékfejlesztési Program 2014 - 2020

Bevezetés

A 2023-2027-es programozási időszakot felölelő agrár-vidékfejlesztési ciklusban, a KAP ST keretében, a Koppányvölgye Helyi Akciócsoport az előző programozási időszakkal azonos településkörrel alakult meg, területi változás nélkül. Az aprófalvas, lemaradó térség gazdasági-, társadalmi- és környezeti állapota az elmúlt programidőszakban tovább romlott, gazdasága gyengült, népessége csökkent és tovább kontraszelektálódott, környezete, főként a dombvidéki talajerózió fokozódása miatt szintén kedvezőtlenebb irányba változott. A kedvezőtlen folyamatok mérséklésében a LEADER programnak kiemelkedő szerepe van, mivel ez az egyetlen helyi fejlesztési forrás. Nagyobb elmozdulást ebből a helyzetből a LEADER forrás nagyságrendje nem tesz lehetővé, csak abban az esetben, ha ez más forrásokkal együttműködve lenne felhasználható (területfejlesztési, környezetfejlesztési és szociális alapok), azonban ezekből a forrásokból minimális az aprófalvakba kerülő hányad. A HFS megvalósításával ezért igyekszünk olyan törekvéseket segíteni, amelyek mintául, ösztönzőül, vagy alapként szolgálhatnak más források megszerzéséért.

1. A HFS és a KAP ST kapcsolata

A KONKRÉT KAP-CÉLKITŰZÉS kódja és leírása

SO8 - A foglalkoztatásnak, a növekedésnek, a nemek közötti egyenlőségnek – és többek között a nők mezőgazdasági tevékenységekben való részvételének –, a társadalmi befogadásnak és a helyi fejlesztésnek az előmozdítása a vidéki térségekben, a körforgásos biogazdaságot és a fenntartható erdészetet is beleértve.

Az EREDMÉNYMUTATÓ kódja és leírása

R.38 A helyi fejlesztési stratégiák által érintett vidéki népesség aránya

Beavatkozási logika

A HFS beavatkozási logikája elsősorban a belső gyengeségek mérséklésére és a külső fenyegetettségekkel szembeni reziliencia fokozására irányul, ugyanakkor az innováció fókuszba helyezésével (okosfalú megoldások) a helyi erőforrások és a külső környezet nyújtotta lehetőségek kihasználására is épít. A HFS több olyan intézkedést tartalmaz, amely közvetlenül segíti a vidék és az agrárium klímaváltozáshoz való alkalmazkodását (klíma körök, tájlelem rekonstrukció, megújuló energia hasznosítás), e mellett kísérletet tesz a helyi társadalmi tőke és a gazdaság erősítésére, így módon a HFS messzemenően eleget tesz a nemzeti KAP ST célkitűzéseinek.

A KAP ST „RD57_R15_LDR_77 - LEADER stratégiák elkészítése és végrehajtása” megnevezésű beavatkozása tartalmazza a LEADER támogatáshoz kapcsolódó kereteket.

Ez a beavatkozás a vidéki térségek és közösségek területileg kiegyensúlyozott fejlesztésében jelentős szerepet vállaló, az ország térségeiben már működő vagy megalakuló HACs-ok számára biztosít támogatást. Az intézkedés keretében a HACs-ok a KAP ST céljaihoz illeszkedő, a helyi fejlesztési igényeknek megfelelő HFS-t dolgoznak ki. Az IH által jóváhagyott HFS-ben a HACs-ok olyan fejlesztési célokat határoznak meg, amelyeket a térségi szereplők valósítanak meg.

A HFS-t annak tartalma és minősége, valamint a megvalósításhoz szükséges kapacitás alkalmassága alapján az IH hagyja jóvá. A HFS-ek tartalmának kialakítása a HACs-ok kizárólagos feladata és felelőssége, amelyhez a beavatkozás biztosítja a szükséges pénzügyi keretet. Amennyiben egy HFS a kiválasztási kritériumok alapján nem fogadható el az IH által, az visszaküldésre kerül javítás céljából az érintett HACs részére.

A HACs működtetéshez kapcsolódó tevékenységek mellett, a HACs legfontosabb feladata a helyi közösség motiválása, aktivizálása és segítése úgy, hogy az új lehetőségek, ötletek felszínre kerüljenek és megvalósuljanak a HFS céljainak megfelelően, továbbá a HFS közösség általi kidolgozása és megvalósítása, valamint a hálózatépítés más HACs-okkal belföldön és a határon túl. Ennek keretében a HACs-ok támogathatják a projekttervek pályázattá történő kidolgozását is, amennyiben a projekt megvalósítása a HFS céljaihoz illeszkedik.

A LEADER program hét alappilléreinek megvalósítása

1) Területalapú megközelítés:

A Koppányvölgye LEADER HACs területe a Külső-somogyi dombság Siófok – Kaposvár közé eső, a siófoki és tabi járásokat magába foglaló, aprófalvas térségét fogja össze, amelyhez a Koppány patak völgyének keleti végében fekvő, két, tolna-megyei község is csatlakozott. A völgyhöz kapcsolódásukat jelzi, hogy a múltban Somogy-megyéhez tartoztak. Az így létrejött térség északi része a balatoni üdülőkörzethez tartozik, ennek megfelelően fejlettebb, míg a déli rész fejletlen belső perifériát képez, de sorsuk a gazdasági-, társadalmi- és környezeti kapcsolódások miatt összetartozik.

2) Alulról építkező megközelítés:

A Koppányvölgyi LEADER HACs és elődszervezete már több, mint 20 éve végzi helyi közösségfejlesztési munkát a térségben. Az elnéptelenedő, elszegényedő, kontraszelektálódó és destrukturalódó társadalommal rendelkező

aprófalvakban helyi civil kezdeményezéseket, szervezeteket hoztunk létre intenzív animációs munkával, amelyek mára egy fejlesztési tervezésre, érdek artikulációra és projekt megvalósításra képes partnerséggé fejlődtek. Ennek egyik legszemléletesebb formája a 10 legszegényebb település összefogásával létrehozott Koppányvölgy Natúrpark. Sajnálatos, hogy az ország azonosan jellemezhető térségeihez hasonlóan a humán tőke rohamosan gyengül, így a fejlesztési törekvések tervezése és megvalósítása egyre nagyobb animációs és közösségfejlesztési erőfeszítést kíván.

3) Innovativitás:

Egyik fő célunk kezdettől fogva az volt, hogy a térség sajátosságaira, helyi értékeire, erőforrásaira alapozva mutassunk utat, ill. teremtsünk példákat a globális kihívásokhoz való alkalmazkodásban. Számos innovatív projektet indítottunk (tananyagfejlesztések, gyakorlati vállalkozói szemléletformálás az általános iskolákban, megújuló energia előállítás, integrált rovar és haltermelő egység, talajjavítási kísérlet, élőhely fejlesztések, stb.) ennek érdekében és alapító tagjai vagyunk az európai okofalu hálózatnak.

4) Integrált megközelítés:

Helyi fejlesztési stratégiáink és eddig megvalósult projektjeink a holisztikus szemlélet tudatos alkalmazását tükrözik, így az öko-szociális helyi fejlesztési elveket, amelyek a társadalmi-, gazdasági és környezeti szempontok egyidejű és arányos érvényesítését követelik meg a helyi fejlesztési munkában. Térségünk relatív gazdasági fejletlensége nem is teszi lehetővé a mikrovállalkozás fejlesztésre alapozott, egyoldalú gazdaságfejlesztést, hiszen a fejlettebb térségekhez képest számban és minőségben is fejletlen a vállalkozói szektor, így a forráslekötő képessége is. Ennek megfelelően a térség fejlesztése csak komplex módon lehetséges, sokkal nagyobb arányú forrást szükséges fordítanunk a szociális jellegű, ill. közösségi alapú fejlesztésekre.

5) Sajátos irányítási és finanszírozási módszerek:

A HACS működtetésében, különösen a tervezésben és döntéshozatalban biztosítjuk az egyenletes térségi és szektorális képviselést, ami garanciát jelent a szubsidiaritás hatékony érvényesítésére. E mellett a társadalmi tőke rohamos degradációja miatt a déli, elmaradott települések pozitív diszkriminációjára is szükség van, mert forrásmegkötő képességük jóval gyengébb.

6) Hálózatépítés, együttműködés:

Szervezetünk a LEADER Egyesületek Szövetségének alapító elnökségi tagja, alapító tagja az európai okofalu hálózatnak, több hazai és európai tematikus összefogásban részt vesz (fenntartható természeti erőforrás gazdálkodás, megújuló energia hasznosítás, agrárinnováció, szociális innováció, természetvédelem, turizmus, REL), számos eredményes tudástranszferre irányuló együttműködési projektet valósított meg.

7) Helyi partnerség(ek), HACS-ok helyi szintű szerepvállalása:

A HACS által kialakított háromoldalú partnerség legerősebb pillére az önkormányzati szféra, mivel a civil és vállalkozói szektor fejletlen. A helyi civil szféra megerősítésére tett eddigi erőfeszítéseink eredményesek voltak, számos helyi közösségfejlesztési törekvésből jött létre jelenleg is működő szervezet, de a vállalkozói szektor hatékony bevonása, elsősorban a fiatalok elvándorlása és a vállalkozási környezet (pénzügyi szolgáltatások, konnektivitás, sáv szélesség, stb.) sorvadása miatt, nehézséget jelent. A vállalkozási környezet fejlesztésére sem forrásaink, sem eszközeink nem elegendőek.

Irányadó jogszabályok:

- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/1060 RENDELETE az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra, az Igazságos Átmenet Alapra és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi, Migrációs és Integrációs Alapra, a Belső Biztonsági Alapra és a határigazgatás és a vízümpolitika pénzügyi támogatására szolgáló eszközre vonatkozó pénzügyi szabályok megállapításáról
- AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2021/2115 RENDELETE a közös agrárpolitika keretében a tagállamok által elkészítendő stratégiai tervhez (KAP stratégiai terv) nyújtott, az Európai Mezőgazdasági Garanciaalap (EMGA) és az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) által finanszírozott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról, valamint az 1305/2013/EU és az 1307/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről

2. A HFS előkészítése, tervezésének szervezése

Az alulról építkező HFS készítés egyik lényeges sajátága – és egyben valódiságának bizonyítéka -, hogy az egymás utáni időszakokra vonatkozó stratégiák egymásra épülnek. Térségünkben a folyamat a LEADER+ programmal indult el, majd a 2007-2013 és a 2014-2020 LEADER programokkal folytatódott, így e szakaszok sikereinek és kudarcainak értékelése jelenti a kiindulási alapot a negyedik szakasz tervezéséhez. A helyi projekt tapasztalatok közül kiemelkednek a mélyszegénység mérséklésére irányuló 3 éves szociális projekt tapasztalatai, a Koppányvölgy Natúrpark létrehozását megalapozó participatív helyi tervezés, a helyi szakképzés megújítására irányuló, 2011 óta folyamatos erőfeszítés és a térségben előkészített, fenntartható természeti erőforrás gazdálkodást célzó megújuló energia termelő és élőhely rehabilitációs mintaprojektek.

Egyesületünk a jelenlegi tervezési folyamat során is nagy hangsúlyt fektet a tervezési folyamat átláthatóságának és nyitottságának biztosítására. Ennek egyik eszköze, hogy az egyesület honlapján (www.kvke.hu) a tervezéssel kapcsolatos összes lényeges információ (projektterv gyűjtés formája, módja, tervezési fórumok időpontjai és helyszínei, stb.) közzétételre kerülnek. Ezen kívül a térségi önkormányzatok, vállalkozások és civil szervezetek képviselőiből álló egyesületi tagság közvetlen meghívót kap a HFS tervezéshez kapcsolódó rendezvényekre és eseményekre, amelyeket személyes kapcsolatrendszerükön keresztül, helyben tovább terjesztenek. A Tabon, Adándon, Kőröshegyen megrendezésre kerülő mikrotérségi szintű, írásban dokumentált tervezési fórumok lehetőséget biztosítanak a térségi szereplőkkel való személyes párbeszédre. Ezen kívül az egyéb, szűkebb településcsoportokat érintő témákban (Koppányvölgy Natúrparkhoz tartozó települések fejlesztési tervei, romák által sűrűbben lakott települések, a hátrányos helyzet miatt kedvezményezett járások és települések) külön térségi, települési egyeztetések kerülnek megrendezésre.

Az egyesület ezen kívül a központi irodájában (Törökkoppány, Kossuth L. u. 66.) állandó telefonos és személyes konzultációs lehetőséggel áll az érdeklődők rendelkezésére.

Az egységes módszertan alapján készült, nyilvánosan elérhető és folyamatosan gyűjtött projektterv gyűjtő adatlap hozzájárul a térségi fejlesztési ötletek megismeréséhez és a tervezési folyamatba való integrálásukhoz.

A tervezési folyamat bemutatása

A térségi vállalkozások, önkormányzatok és civil szervezetek képviselői a teljes tervezési folyamat során, többféle formában is részt vesznek a HFS elkészítésében.

A HFS elkészítését koordináló és az elkészült dokumentumot a közgyűlés elé terjesztés előtt véleményező elnökség munkáját a térségi szervezetek képviselőiből és a térséget ismerő szakértőkből álló, térségi tervezői csoportok (Tabi, Siófoki, Balatonföldvári és a Koppányvölgy Natúrpark térségi tervezői csoport) segítik. Elsődleges feladatuk, hogy konzultatív szakértői testületként részt vegyenek a HFS helyzetfeltáró részének és az erre épülő intézkedési tervének kidolgozásában.

A térségi szereplők véleményei és fejlesztési elképzelései több módon is becsatornázásra kerülnek a tervezési folyamatba. Egyrészt az egyesület honlapján is közzétételre kerülő, egységes projektterv gyűjtő adatlapon keresztül, amely elektronikus úton vagy levélben, esetleg személyesen is leadhatnak a tervezési folyamat résztvevői. Másrészt a tervezői csoportok által előkészített dokumentumokhoz kapcsolódóan szervezett mikrotérségi fórumokon személyes konzultációra és véleményalkotásra nyílik lehetőség.

A Koppányvölgye HACS esetében az állandó népesség több, mint 15%-a él a hátrányos helyzet miatt kedvezményezett járás és település területén. A társadalmi kirekesztődéssel veszélyeztetett csoportok esetünkben elsősorban a mélyszegénységben élőket jelentik, etnikai hovatartozástól függetlenül. Jelentősebb arányú, roma származású lakosság Értény és Teleki községeinkben található, ahol minden esetben bevonjuk a helyi konzultációkba a kisebbségi önkormányzatok képviselőit. Értény község esetében participatív tervezési tevékenységet a LEADER+ program óta folytatunk az ottani közösséggel.

A mélyszegény csoportokkal való közvetlen kapcsolat teremtést és tapasztalatszerzést főként a TÁMOP 5.1.3. program (mélyszegénységben élők integrációja) keretében, terepi szociális munkások bevonásával folyó 3 éves munkánk alapozta meg,

de segített az evangélikus egyházzal együtt megvalósított családi együttműködési projektünk (TÁMOP 5.5.1.) is. Ennek révén ma is együtt dolgozunk azokkal a „kalibrált” közösségi véleményalkotókkal (családsegítők, szociális munkások, pedagógusok, helyi véleményvezérek) akik akkor már bizonyították hitelességüket. Általában nagy kihívást jelent a hátrányos helyzetű, nehezen elérhető csoportok bevonása a tervezésbe, de munkánkat ez a több mint 10 éves múlt segítette, amelynek folyamán (LEADER+ és a 2007-2013 időszak) már kiépíthettük és bejárathattuk kapcsolati rendszereinket.

A hátrányos helyzetű csoportokhoz (mélyszegénységben élők, romák, szenvedélybetegek, tartós munkanélküliek) tartozók érdekartikulációs képessége csekély, érdekeik képviseletét tovább gyengítette az ellátó rendszer újabb átszervezése és az alapfokú oktatási intézmények integrációja.

A tervezési folyamatot az egyesület 11 fős, térségi önkormányzatok, civil szervezetek és vállalkozások, a nők és a fiatalok képviselőiből álló elnöksége koordinálja, amelyben a többséget a civil és vállalkozói szektor képviselői alkotják. Az elnökség maga is széles körű helyi képviseleti és szakmai potenciált képvisel.

Az elnökség munkáját 4 térségi (Tabi, Siófoki, Balatonföldvári és a Koppányvölgy Natúrpark), az adott terület térségi szereplőit összefogó, véleményezési és javaslattételi jogosultsággal rendelkező tervezői csoport segíti.

A térségi csoportok célja, hogy az adott térség problémáit ismerő szakemberek segítségével a tervezési területre vonatkozó, pontos helyzetfeltárás készülhessen és erre alapozva a valós problémákra a program biztosította keretek között releváns válaszokat adó intézkedések kerüljenek meghatározásra. A térségi csoportok összetétele a 2. sz. mellékletben található.

A térségi lakosság, vállalkozások, civil szervezetek és önkormányzatok képviselői a mikrotérségi fórumok, valamint a projekt ötlet gyűjtés során, illetve a Koppányvölgyi Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület központi irodájában biztosított ügyfélszolgálat keretében jelezhetik a HFS-el kapcsolatos észrevételeiket.

	Helyszín	Dátum	Témák	Részt vevők száma
Fórumok	Közös Önkormányzati Hivatal - Törökkoppány	2023.09.19.	Helyzetfeltárás, SWOT analízis és tervezett intézkedések megtárgyalása Koppányvölgy Natúrpark területét érintő mikrotérségi fórum keretében	12
	Civil Ház –Ádánd	2023.09.20.	Helyzetfeltárás, SWOT analízis és tervezett intézkedések megtárgyalása Siófoki mikrotérségi fórum keretében	24
	Közös Önkormányzati Hivatal - Kőröshegy	2023.09.21.	Helyzetfeltárás, SWOT analízis és tervezett intézkedések megtárgyalása Balatonföldvári mikrotérségi fórum keretében	21
	Zichy Mihály Művelődési Központ - Tab	2023.09.22.	Helyzetfeltárás, SWOT analízis és tervezett intézkedések megtárgyalása Tabi mikrotérségi fórum keretében	31
Munkacsoporti/	Közös Önkormányzati Hivatal - Kőröshegy	2023.03.08.	Helyzetfeltárás és SWOT analízis kidolgozása Balatonföldvári térségi tervezői csoport részvételével	8

Tervezői ülések, megbeszélések	Civil Ház –Ádánd	2023.03.16.	Helyzetfeltárás és SWOT analízis kidolgozása Siófoki térségi tervezői csoport részvételével	8
	Zichy Mihály Múvelődési Központ - Tab	2023.03.23.	Helyzetfeltárás és SWOT analízis kidolgozása Tabi térségi tervezői csoport részvételével	8
	Közös Önkormányzati Hivatal - Törökkoppány	2023.03.30.	Helyzetfeltárás és SWOT analízis kidolgozása Koppányvölgy Natúrpark térségi tervezői csoport részvételével	8
	Közös Önkormányzati Hivatal - Kőröshegy	2023.04.13.	Intézkedések kidolgozása Balatonföldvári térségi tervezői csoport részvételével	8
	Közös Önkormányzati Hivatal - Törökkoppány	2023.04.27.	Intézkedések kidolgozása Siófoki térségi tervezői csoport részvételével	8
	Zichy Mihály Múvelődési Központ - Tab	2023.05.04.	Intézkedések kidolgozása Tabi térségi tervezői csoport részvételével	8
	Civil Ház –Ádánd	2023.05.17.	Intézkedések kidolgozása Koppányvölgy Natúrpark térségi tervezői csoport részvételével	8
	Közös Önkormányzati Hivatal - Kőröshegy	2023.09.25.	Helyzetfeltárás és SWOT analízis, intések felülvizsgálata a térségi fórumok alapján a Balatonföldvári térségi tervezői csoport részvételével	8
	Civil Ház –Ádánd	2023.09.26.	Helyzetfeltárás és SWOT analízis, intések felülvizsgálata a térségi fórumok alapján a Siófoki térségi tervezői csoport részvételével	8
	Zichy Mihály Múvelődési Központ - Tab	2023.09.27.	Helyzetfeltárás és SWOT analízis, intések felülvizsgálata a térségi fórumok alapján a Tabi térségi tervezői csoport részvételével	8
	Közös Önkormányzati Hivatal - Törökkoppány	2023.09.28.	Helyzetfeltárás és SWOT analízis, intések felülvizsgálata a térségi fórumok alapján a Koppányvölgy Natúrpark térségi tervezői csoport részvételével	8

3. A HFS által lefedett terület és lakosság meghatározása

A KAP ST-ben foglaltak szerint - folytatva a 2014-2020-as programozási időszak gyakorlatát - a LEADER beavatkozás területi hatálya lefedi az ország összes vidékinek minősülő települését. A HFS-sel lefedni kívánt terület lakosságszáma minimum 10 ezer fő és maximum 150 ezer fő lehet, és egy település csak egy HACS-hoz tartozhat.

- a) A lefedni kívánt települések mérhető jellemzői, összefoglaló adatai (pl. területméret, lakosságszám).

A Koppányvölgye Helyi Akciócsoportot Somogy vármegye észak-keleti részének, azaz Külső – Somogynak 47 települése (a Siófoki és Tábí járások teljes területe) és Tolna vármegye 2 települése alkotja, összterülete 1012,09 km². A statisztikai adatok – a KSH Helységnévtárának 2023. január 1-jei adatai alapján - az állandó lakosok száma 39.927 fő, amely a nyári időszakban a Balaton parti településeken nagyságrendekkel megnő.

A Koppányvölgye Helyi Akciócsoporthoz tartozó települések: Andocs, Ádánd, Balatonendréd, Balatonföldvár, Balatonőszöd, Balatonszabadi, Balatonszárszó, Balatonszemes, Balatonvilágos, Bábonymegyer, Bálványos, Bedegkér, Bonnya, Értény, Fiad, Kapoly, Kánya, Kára, Kereki, Kisbárapáti, Koppányszántó, Kötcse, Kőröshegy, Lulla, Miklósi, Nagyberény, Nagycsepely, Nágocs, Nyim, Pusztaszemes, Ságvár, Sérsekszőlős, Siójut, Som, Somogyacsa, Somogydöröcske, Somogyegres, Somogymeggyes, Szántód, Szorosad, Szőlád, Tab, Teleki, Tengőd, Torvaj, Törökkoppány, Zala, Zamárdi, Zics.

b) Korábbi együttműködések, megvalósult közös projektek, összefogások.

A Koppányvölgyi HACS jelenlegi területe alapvetően két, már a LEADER + programban is résztvevő helyi akciócsoport (Balatonföldvári és Törökkoppány környéki) összeolvadásával jött létre, melyhez csatlakoztak a Siófoki térség települései. Ennek révén 2007-évtől már egy HACS keretében a lehetőség nyílt a korábban kiépített együttműködések megőrzésére, megerősítésére. Az eddigi LEADER programok legfontosabb eredménye a helyi közösség megerősítése, az együttműködési rendszerek létrehozása volt. A decentralizált végrehajtási-döntési rendszer szervezése során tartós, érdemi párbeszéd, majd több konkrét térségi szakmai és szervezeti együttműködés, összefogás, hálózatosodás jött létre olyan szereplők között, amelyek a Leader HACS megalakulása és működése nélkül nem jöttek volna létre. Ilyen jelentősebb struktúrák a Koppányvölgyi Civil Háló, a legszegényebb 10 település nonprofit közhasznú gazdasági társasága, a Koppányvölgyi Élőhely Rehabilitációs Kísérleti Terület komplex felmérésére kapcsán létrejött tudományos összefogás a Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága, a WWF, az MME és három egyetem, a SZIE, a KE és SE bevonásával, az Élhető Vidékért 2010 országos környezetgazdálkodási konferencia kapcsán létrejött szakmai műhely, amely komplex térségi fejlesztési programot dolgozott ki az elszegényedett aprófalvas térség társadalmi, gazdasági és környezeti problémáinak megoldására és ilyen a Koppányvölgyi Túraút kapcsán létrejött helyi összefogás is. Mindezek eredményeként, 10 település összefogásával 2014-ben létrejött a Koppányvölgy Natúrpark, amely forma szerint is a helyi önkormányzatok, civil és vállalkozói szereplők együttműködésére épül és egyik fő tevékenysége a vidékfejlesztés. A HACS térségen belül megvalósuló, tájrehabilitációs, ill. fenntartható természeti erőforrás gazdálkodás kialakítását célzó, közhasznú projektek előkészítését magában foglaló Fekete István Mintaprogram (KEOP 7.9.0.) megvalósítása révén fejlődtek és erősödtek a környezet és természetvédelemmel foglalkozó állami szervezetekkel, hatóságokkal, egyetemekkel és más térségi szereplőkkel való együttműködések.

Fontos térségi együttműködési rendszert építettünk ki a TÁMOP 5.1.3. projektnek köszönhetően a térségi szociális ellátó és oktatási intézmények, hatóságok, munkaügyi szervezetek, az egyházak és az önkormányzatok között.

Nemzetközi együttműködések terén egyesületünk, főként alternatív forrásokból (NEA, LEONARDO, ERASMUS) az alábbi, jelentősebb szakmai kapcsolatokat építette ki:

- Skócia: környezettudatosságot fejlesztő szemléletformálás, erdei iskolai tevékenység, fiatalok közösségi programjai;
- Finnország: édesvíz tavak ökológiai állapotjavítása (biomanipulációs halászat);
- Ausztria és Szlovénia: megújuló energiaforrások hasznosítása – kapcsolódó szakképzés;

E mellett a HACS több LEADER térségek közötti pályázat megvalósításában is együttműködő partnerként vett részt. Az egyik megvalósult projekt célja a Balaton parti és a háttértelepülések turisztikai együttműködésének fejlesztése, a háttértelepülések turisztikai célpontként való megjelenítése volt a kerékpáros infrastruktúra (kerékpáros megálló és kiszolgáló létesítmények fejlesztése, kölcsönözhető kerékpáros eszközpark kialakítása,) fejlesztésével, marketing anyagok (szórólapok, szolgáltatókat jelző egységes arculati elemek) és a kerékpáros túraútvonalakat bemutató mobil applikáció elkészítésével. Egy másik projektben Tamási várossal valósítottunk meg egy korszerű IKT eszközökre (drónos videotechnológia) épülő komplex projektet.

Projekt rövid összefoglalója	Részt vevő tagok	Megítélt támogatási összeg	Megvalósítás állapota
a Balaton parti és a háttértelepülések turisztikai együttműködésének fejlesztése, a háttértelepülések turisztikai célpontként való megjelenítése volt a kerékpáros infrastruktúra (kerékpáros megálló és kiszolgáló létesítmények fejlesztése, kölcsönözhető kerékpáros eszközpark kialakítása,) fejlesztésével	Észak Kaposi Partnerek Vidékfejlesztési Egyesület	3.003.413 Ft	Megvalósult, elszámolással lezárult.
	Újvárfalvánt Egyesület	4.188.194 Ft	Megvalósult, elszámolással lezárult.
	Völgy Hangja Fejlesztési Társaság Közhasznú Egyesület	2.353.375 Ft	Megvalósult, elszámolással lezárult.
	Optimizmus Somogy Megyei Oktatási Környezetvédelmi Ifjúsági Közhasznú Egyesület	7.007.555 Ft	Megvalósult, elszámolással lezárult.

c) Személyes kapcsolattartást, segítségnyújtást elérhetővé tevő központ(ok) stb.

A térségi szereplőkkel, potenciális pályázókkal való személyes kapcsolattartást, segítségnyújtást szolgálja a Koppányvölgyi Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület Törökkoppány községben levő, a szükséges bútorzattal jól felszerelt központi irodája, amelyben 4 db szélessávú internet elérhetőséggel és nyomtatóval rendelkező számítógépes munkaállomás került kialakításra. A kommunikációt az internetes kapcsolat mellett vezetékes telefon és fax, illetve mobil telefonos előfizetés is biztosítja. Az irodai munkát 4 db laptop mellett 1 db nagy teljesítményű, A3 és A4 lapméretű fénymásoló és szkennert segíti.

Az irodában lehetőség van külön helyiségben történő ügyfélfogadásra, illetve rendelkezésre áll 1 db 50-60 fő befogadására alkalmas terem, a nagyobb létszámú rendezvények lebonyolítására. A rendezvénytechnikai eszközök (projektor, laptop, vetítővászon) szintén megtalálhatóak az egyesület eszköztárában.

A célcsoportok elérése érdekében - anyagi lehetőségeihez mérten - több kommunikációs eszközt is felhasznál a HACS.

Internet, honlap:

Az internet nyújtotta gyors és olcsó információ közlési lehetőségek kihasználása érdekében a HACS a tervezéssel és tevékenységével kapcsolatos információkat honlapján (www.kvke.hu) is közzéteszi. Ez mellett email üzenetek formájában közvetlen kommunikációs csatornát is alkalmaz.

Fórumok:

A fórumok lehetővé teszik a térségi szereplőkkel és a program iránt érdeklődő lakossággal történő közvetlen találkozást és kommunikációt. A tapasztalatok alapján ezeken elsősorban az önkormányzatok, a mikrovállalkozások és a civil, valamint egyházi szervezetek képviselői vesznek részt.

Személyes és telefonos konzultáció:

A HACS székhelyén (Törökkoppány, Kossuth L. u. 66.) munkaidőben állandó telefonos és személyes konzultációs lehetőséget biztosít a térségi szereplők és az érdeklődő lakosok számára. A tervezési időszakban több vállalkozás és civil szervezet érdeklődött a projektötlet gyűjtéssel és a pályázatok közzétételével kapcsolatban. A korábbi időszak tapasztalatai is megerősítik, hogy a térségi szereplőkkel – főként a vállalkozások és a civil szervezetek képviselőivel folytatott közvetlen, személyes konzultációk eredményeként átgondolt, és a HFS-hez illeszkedő projektötletek kerülnek benyújtásra.

4. Horizontális célok

4.1 Esélyegyenlőség

A HFS tervezésekor kiemelt szempont az esélytudatosság kifejezése, a helyi szintű kapacitásfejlesztés, a vidéki szereplők bevonása, aktivizálása közösségi akciók, szemléletformálás, amely magában foglalja az esélyegyenlőség, a társadalmi befogadás és a szegénység elleni küzdelem témájú érzékenyítést, kapacitásfejlesztést.

A dokumentum nem közvetít szegregációt, valamint törekszik csökkenteni az egyes csoportokra vonatkozó meglévő előítéleteket.

Kiemelt fontosságú a megkülönböztetés mentes kiválasztási rendszer: a HACS döntéshozó testületében (amely alatt a Helyi Bíráló Bizottságot értendő) legalább egy nő és legalább egy fiatal személy (legfeljebb 41. életévét még be nem töltött személy) szerepel.

Az EU alapelveinek mentén egyaránt biztosítani kell mindenki számára a minőségi, fenntartható és megfizethető szolgáltatásokhoz való egyenlő és időben történő hozzáférést, különös tekintettel, a fogyatékkal élőkre, a gyermekekre és a hátrányos helyzetű csoportokra.

A Koppányvölgye HACS esetében az állandó népesség több mint 36 %-a aránya él hátrányos helyzete miatt kedvezményezett település területén. Esetünkben az újratermelődő szegénység, ill. mélyszegénység jellemző, főként a térség déli felében (Tabi járás egésze, a Tamási járásba eső két település), valamint a balatonföldvári térség néhány elzártabb településén. Jelentősebb, 10 %-ot elérő, vagy meghaladó cigány kisebbségről csak Értény, Koppányszántó és Teleki településeken, valamint a Siófokhoz tartozó, így a HACS-ba formálisan nem tartozó Kiliti esetében beszélhetünk.

Az elmúlt évtizedben fontos tapasztalatot halmozott fel a TÁMOP 5.1.3 projektünk megvalósítása, amely 14 Tabi járáshoz tartozó településre terjedt ki. Sokat segítene az iskolai szociális munkások alkalmazása, valamint olyan, szabadon és rugalmasan kezelhető mikrotámogatási alap, amelyből a szükséglet felmerülésekor finanszírozhatóak lehetnének az aktuális szükségletek (pl. képzések, vizsgák, jogosítvány, stb. megszerzéséhez szükséges költségek fedezése, kisgépek, szerszámok beszerzése, amelyekkel egyéni vállalkozói munkák végezhetők, stb.).

A legfőbb, legfontosabb és leghatékonyabb beavatkozási terület a szegénység újratermelődésének megakadályozására az alapfokú képzés, azon belül is az általános iskola. Tekintettel arra, hogy az alapfokú közoktatás fejlesztése nem tartozik a KAP ST keretébe és a LEADER forrásokat jelentősen meghaladó forrásokat igényelne, így a HFS a mikrovállalkozások fejlesztését támogató intézkedés keretében új munkahelyek létrehozásának támogatásával, a közösségi feldolgozó kapacitások létesítésének és fejlesztésének támogatásán keresztül a helyi jövedelemszerző lehetőségek bővítésével segíti a jövedelmi viszonyok javítását, ezen keresztül a mélyszegénységben élők és a romák életkörülményeinek javítását. Ennek érdekében az említett intézkedések esetében a kiválasztás során előnyt élveznek az új munkahelyet létrehozó projektek.

A HACS a tervezési folyamat nyilvánosságának biztosításával, valamint a megkülönböztetés-mentes kiválasztási rendszer működtetésével járul hozzá az esélyegyenlőség biztosításához. A HACS döntéshozó szervét jelentő elnökség összetétele megfelel a 2021/1060 EU rendelet 31. cikkében foglalt, a szférák arányára vonatkozó előírásoknak, továbbá a nők és a fiatalok képviseletének biztosítására vonatkozó elveknek.

4.2 Fenntarthatóság és környezetvédelem

Helyi Akciócsoportunk már a LEADER+ időszakban is a fenntarthatóság elvét helyezte a helyi fejlesztési folyamat fókuszába. Az akkori program domináns részét képezték a közvetlenül ehhez kapcsolódó intézkedések: természetközeli, kisléptékű szennyvízkezelés, megújuló energia hasznosítás, illegális szemétkukák felszámolása, élőhely rehabilitáció, élő kultúrák meghonosítása, stb. Ez a trend folytatódott a 2007-2013 és a 2014-2022 közötti időszak alatt is.

A környezeti fenntarthatóság iránti elhivatottságunkat jól jelzik a Koppányvölgyhöz köthető, az elmúlt években született tudományos publikációk a természeti erőforrás gazdálkodás és természetvédelem területén, amelyeket tevékenységünk generált. Az élőhelyek, abiotikus és biotikus helyi tényezők, tájkonfliktusok tudományos igényű felmérésén túl konkrét helyi kísérleti beavatkozásokat valósítottunk meg. Ezek egyike a legsúlyosabb helyi környezeti konfliktusra, a talajpusztulásra keres megoldást, lényege egy új talajjavítási módszer kipróbálása, amelyben, több ütemben fito és dendromasszából álló réteget képezünk a földes kopárrá vált termőterületeken és azt mélyforgatással (Rigol) az anaerob zónába juttatjuk. A kísérlet „fehérföldek rehabilitációja” néven Európai Innovációs Partnerségi projektként valósul meg. Másik fenntarthatósági kísérleti projektünk egy továbbfejlesztett akvapónia, amelyben élelmiszerhulladékból rovarlárvákat nevelünk, amit takarmányként hasznosítunk egy integrált haltenyésztő rendszerben. A körforgásos gazdaság elveinek messzemenően megfelelő, „Akvageokompónia” néven EIP projektként is működő fejlesztés energiaellátását talaj-hőszivattyú és napelem rendszer látja el.

A jelen HFS tervezési és megvalósítási folyamatban, tekintettel a klímaváltozás egyre érzékelhetőbb következményeire (aszály, vízelvezetési problémák, özönfajok, stb) és a mezőgazdasági input anyagok árrobbanására, még nagyobb hangsúlyt fektetünk majd a környezeti-, társadalmi és gazdasági szempontból egyaránt fenntartható helyi rendszerek kialakulásának elősegítésére.

5. A 2014-2020-as programozási időszakra és az átmeneti időszakra (2021-2022) vonatkozó HFS megvalósulásának összegző értékelése, következtetések

A 2014-2022 közötti időszak Helyi Vidékfejlesztési Stratégiájának megvalósításával kapcsolatban megállapítható, hogy a déli, leszakadó települések helyzetének hatékony és tartós javítására a LEADER program forrásai sem minőségben, sem mennyiségben nem voltak elégségesek.

A fentiek ellenére ebben az időszakban igyekeztünk az elején vállalt indikátorokat teljesíteni, valós, bizalomra épülő helyi partnerséget és együttműködési hálózatot kialakítani és a munkaszervezetet tartósan integrálni a térség fejlesztésének fő szereplői közé, ami sikerült is.

Az eddigi LEADER programok hatása, a módszer eredeti küldetésének megfelelően, a közösségi tervezés és végrehajtás hatásaként elsősorban közösségi szinten értelmezendő. A szűkös LEADER források nem tették lehetővé a valós helyi gazdasági elmozdulást, amit a vonatkozó nemzeti fejlesztéspolitikai programok sem tudtak elérni. Ez az elvárás a LEADER programmal szemben, főként az egy-egy településre jutó források tekintetében abszurdnak mondható. [Sz1] Mindazonáltal térségünkben megerősödtek a helyi közösségek és a települési együttműködések, amelyek olyan tartós struktúrák létrejöttéhez vezettek, mint a natúrpark, termelői piacok, stb. Ahol volt alkalmas helyi vezető, ott a közmunkára alapozottan is életképebb tevékenységi rendszerek alakulhattak ki.

A 2014-2020 közötti programozási időszak, illetve a 2021-2022 átmeneti időszakra vonatkozó, megvalósítás alatt álló HFS intézkedéseinek eredményességét adminisztratív szempontból a következőként látjuk: [Sz2]

- Eredményes intézkedések: HACs működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Mikrovállalkozások és őstermelők helyi termék fejlesztő,	VP6-19.2.1.-53-3-17, VP6-19.2.1.-53-3.2-22	74 db	66 db *	270.460.128 Ft *	117,25 %

termelő, feldolgozó és piacra jutást segítő , tevékenységeinek támogatása					
A helyi biomassza közösségi energetikai hasznosításának támogatása	VP6-19.2.1.-53-6-17	8 db	8 db	48.730.940 Ft	110 %
A hátrányos helyzetű mikrotérségek animációját, pályázati részvételét segítő humán erőforrás fejlesztés	VP6-19.2.1.-53-8-17	5 db	5 db	22.032.059 Ft	110 %
Látképi, turisztikai vagy természeti erőforrás megőrzési szempontból jelentős tájelemek rekonstrukciója	VP6-19.2.1.-53-13-17	4 db	4 db	21.808.048 Ft	110 %

Az eredményes HACS működési tevékenységek között ki kell emelni a projektgazdákval való személyes konzultációs tevékenységet, amely a projektgenerálástól kezdődően a kifizetési kérelmek és a záró beszámolók összeállításával bezáróan végig követi a projekt megvalósítás folyamatát.

- Mikroállalkozások és őstermelők helyi termék fejlesztő, termelő, feldolgozó és piacra jutást segítő , tevékenységeinek támogatása

A legnagyobb tervezett forráskerettel és a legtöbb beérkezett támogatási kérelemmel rendelkező intézkedés. A főként a hátrányos helyzetű településeken megvalósult projektek eredményeként új szolgáltatások és helyi termék előállító kapacitások jöttek létre és javult a kedvezményezett helyi vállalkozások jövedelemtermelő képessége. A projektek eredményeként 4 új munkahely jött létre a térségben. Megjegyzendő azonban, hogy a helyi KKV szektor rendkívül gyenge, így ennek megerősítésére más eszközök – képzések, vállalkozói infrastruktúra fejlesztés, inkubáció, adminisztratív, jogi és pénzügyi kedvezmények, stb. – alkalmasabbak lennének.

- A helyi biomassza közösségi energetikai hasznosításának támogatása

A megnövekedett igényeket forrásátcsoportosítással szolgáltuk ki. A támogatott projektek közül mindössze 1 db került lemondásra a projekt megvalósításával kapcsolatos hatósági engedély megszerzésével kapcsolatos nehézségek miatt. A jelentősen megemelkedett energiaköltségek miatt felértékelődött a helyi biomassza felhasználásával való fűtés a közösségi infrastruktúrákban.

- A hátrányos helyzetű mikrotérségek animációját, pályázati részvételét segítő humán erőforrás fejlesztés

Az intézkedés célja a szűkös anyagi lehetőségekkel bíró és a szükséges munkaerővel nem rendelkező civil és egyházi szervezetek, valamint önkormányzatok számára a 2014-2020 közötti időszak pályázatainak előkészítéséhez és lebonyolításához történő segítségnyújtás volt. Így kívántuk növelni a térség forrásbevonó képességét. Az intézkedés keretében támogatott szervezetek a 2007-2013 közötti időszakhoz képest jelentősen nagyobb összegű támogatást

nyertek el és több projektet valósítottak meg. Az intézkedés sikere indokolja annak újbóli meghirdetését a 2023-2027 közötti időszakban.

- Látványi, turisztikai vagy természeti erőforrás megőrzési szempontból jelentős tájlemek rekonstrukciója
- Az intézkedés a környezeti állapot javítását és a turisztikai potenciál erősítését célozta. Az intézkedés keretében támogatott szervezetek jelentős zöldterület fejlesztéseket hajtottak végre, amelyek eredményeként a térségben több mint 200 db lombos fa ültetésére került sor. Az intézkedés továbbfejlesztése érdekében indokolt az ismételt meghirdetése. Továbbfejlesztendő intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.

Felhívás címe	Kódszáma ^[Sz3]	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
Települési közösségi termelő, ill. feldolgozó kapacitások létrehozása, fejlesztése	VP6-19.2.1.-53-1-17, VP6-19.2.1.-53-1.2-21	14 db	13 db ^[Sz4]	140.979.048 Ft	110 %
Térségi közösségi termelő, ill. feldolgozó kapacitások létrehozása, fejlesztése	VP6-19.2.1.-53-2-17, VP6-19.2.1.-53-2.2-21	2 db	2 db	99.909.035 Ft	110 %
A Koppányvölgy Natúrpark szolgáltatásainak fejlesztése	VP6-19.2.1.-53-4-17, VP6-19.2.1.-53-4.2-21	11 db	8 db	56.188.484 Ft	106,34 %
Innovatív turisztikai szolgáltatások segítése	VP6-19.2.1.-53-5-17	9 db	7 db	20.869.702 Ft	110 %

- Települési közösségi termelő, ill. feldolgozó kapacitások létrehozása, fejlesztése és a II. Térségi közösségi termelő, ill. feldolgozó kapacitások létrehozása, fejlesztése

A tartalmában hasonló, eltérő léptékű intézkedések eredményeként több, a térségben korábban a közfoglalkoztatási programok keretében kialakított termelő kapacitásra alapozott feldolgozó létesült. Az időközben átalakult közfoglalkoztatási programok, a jelentősen megnövekedett energia költségek és a klímaváltozás hatásai miatt szükséges ezen kapacitások továbbfejlesztése és újak létrehozása.

- A Koppányvölgy Natúrpark szolgáltatásainak fejlesztése

Az intézkedés célja a HACS leghátrányosabb helyzetű Tabi járásban található 10 település összefogásával létrejött Koppányvölgy Natúrparkban elérhető szolgáltatások létrehozása volt. A települések mindegyike 1000 fő, többségük 500 fő alatti lakosságszámmal rendelkező, elmaradott kistérség, kevés elérhető szolgáltatással. Az intézkedés keretében főként a projekt megvalósításhoz szükséges önerőt biztosítani képes önkormányzatok és kisebb részben a forráshiányos helyi gazdasági társaságok valósítottak meg projekteket és hoztak létre új szolgáltatásokat. A COVID járványhelyzet és a megnövekedett kivitelezési költségek miatt a tervezetthez képest kisebb számú támogatási

kérelem került benyújtásra. E miatt javasolt az intézkedés összevonása más, hasonló tárgyú (pl. turizmus) fejlesztést támogató intézkedéssel.

- Innovatív turisztikai szolgáltatások segítése

Az intézkedés célja az innovatív turisztikai szolgáltatások (kivéve szálláshely) fejlesztése. A COVID járvány, majd a megnövekedett építési költségek miatt a forráshiánnyal küzdő turisztikai szolgáltatók az új szolgáltatások helyett a kevésbé kockázatosnak ítélt, meglévő szálláshelyek átalakítására és felújítására vették igénybe a kisebb adminisztrációs terhet jelentő hazai finanszírozású támogatási lehetőségeket. A kisebb számú támogatási kérelem miatt javasolt az intézkedés összevonása más, hasonló tárgyú intézkedéssel.

- Eredménytelen intézkedések: HACS működési tevékenységek és sikeres HF-ek indoklással.

Felhívás címe	Kódszáma	Beérkezett TK-k száma	Támogatottak száma	Felhívás keretösszege	Kötelezettségvállalás mértéke
REAL iskolai műhelyek fejlesztése	VP6-19.2.1.-53-10-17	2	2	14.999.221 Ft	100 %
A tájkarbantartási célú extenzív állattartás közösségi formáinak támogatása	VP6-19.2.1.-53-11-17	0	0	0	0 %
A vízviszataraszt és integrált vízgazdálkodást célzó kisebb helyi, vízkormányzást segítő kísérleti fejlesztések támogatása	VP6-19.2.1.-53-12-17	0	0	0	0 %

- REAL iskolai műhelyek fejlesztése

Az intézkedés célja, a tanórán kívüli foglalkozások keretében a helyi termékek készítéséhez helyszínt és szükséges eszközöket biztosító, korábban a térségben sikeres REAL műhelyek kialakítása volt az általános iskolás korú gyermekek számára. Az intézkedés az általános iskolákat működtető, nehézkes, a központi előírásoktól való eltérést nehezen toleráló szervezeti és irányítási rendszer miatt nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket. Az általános iskolai nevelők és a REAL műhelyek létrehozását vállaló települési önkormányzatok szándékai nem találkoztak a fenntartó támogatásával. A szűkös anyagi erőforrásokkal rendelkező alapítványi rendszerben működő oktatási intézmények esetében a jelentősen megemelkedett építési költségek lehetetlenné tették el a projekt megvalósítását. Mindezek miatt az intézkedés keretében egy településen sikerült kiépíteni és működtetni a REAL műhelyt.

- A tájkarbantartási célú extenzív állattartás közösségi formáinak támogatása

A környezeti állapot javítása és a biodiverzitás növelése miatt indokolt intézkedés nem volt sikeres, mivel a projektek keretében az állattartáshoz szükséges infrastruktúra mellett az élőállat önerőből történő beszerzését a potenciális projektgazdák a gazdasági körülményeik romlása miatt nem tudták vállalni.^[Sz5]

- A vízviszataraszt és integrált vízgazdálkodást célzó kisebb helyi, vízkormányzást segítő kísérleti fejlesztések támogatása

A vizes élőhelyek helyreállítása miatt indokolt intézkedés a potenciális pályázók észrevételei alapján két fő ok miatt nem volt sikeres. Elsősorban az élővizek esetében szükséges vízjogi engedélyezési folyamat hosszúsága, másodsorban a projekt

költségén belül jelentős, akár 20 %-ot is elérő mértékű engedélyezési tervekészítési költség 7 %-os maximális elszámolható mértéke között lévő jelentős különbség miatt nem érkezett támogatási kérelem a meghirdetett felhívásra.

6. Külső koherenciák azonosítása

A tevékenységszintű lehatárolás alapjai:

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

A támogatáspolitikai programok koordinációjának két alapvető eleme a lehatárolások meghatározása (a potenciálisan átfedő területek kettős finanszírozásának elkerülése érdekében) és a beavatkozások közti lehetséges szinergiák (egymást erősítő hatások) tudatos tervezése.

A HFS elsősorban a tevékenység, másod sorban pedig a projektszintű lehatárolásokat részesíti előnyben annak érdekében, hogy ne a programszinten rögzített és így nehezen módosítható, rugalmatlan feltételek határozzák meg egyes felhívások és projektek támogathatóságát, csökkentve annak kockázatát, hogy célcsoportok, fejlesztési igények maradnak finanszírozás nélkül a rugalmatlan szabályok miatt.

Tekintettel arra, hogy a LEADER Programon keresztül támogathatóak olyan projektek, amelyek a léptékük, vagy a tevékenységi körük miatt máshonnan nem juthatnak fejlesztési forrásokhoz, viszonylag kisebb komplementer halmaz értelmezhető az átfedések tekintetében.

KEHOP Plusz

A KEHOP Plusz többek között vízgazdálkodással és katasztrófakockázat-csökkentéssel, környezet- és természetvédelemmel, megújuló energiagazdasággal, klímasemlegességre való igazságos átállással, továbbá körforgásos gazdasági átállással foglalkozik.

A természetvédelemmel összefüggő beruházások esetében a KAP Stratégiai Terv elsősorban mezőgazdasági területekre, míg a KEHOP Plusz természetvédelmi területekre koncentrál, ahol például a Natura 2000 területek között lehetne átfedés, mely azonban projektszinten kezelhető.

TOP Plusz

A program Magyarország kevésbé fejlett régióinak és fejlett régiójának számító Budapest területi alapú fejlesztéseit támogatja, kiemelt figyelmet fordítva a legkevésbé fejlett régiók és elmaradott térségek fejlesztésére. Elsősorban helyi önkormányzati fejlesztéseket támogat, fejlesztési tematikája ennek kapcsán kiterjed a gazdaságélénkítés, munkahelyteremtés és -bővítés, valamint a népességmegtartás és családvédelem térségi és helyi feltételeinek biztosítására, így a helyi gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatásra, a helyi turizmusra, a települési infrastruktúra, településüzemeltetés és helyi közszolgáltatások fejlesztésére.

A korábbi szabályozás, mely szerint 10.000 fő feletti településeket a TOP, 10.000 fő alatti településeket a VP keretében támogatnak a programok, jelenleg nem része a szabályozásnak. A TOP Plusz és a KAP Stratégiai Terv is támogatja a vidéki térségeket. Ez lehetőséget nyújt arra, hogy a két forrás összehangolásával az egyes projektek egymás hatását megsokszorozva, a teljes értéklánc mentén biztosított lehessen a fejlesztések finanszírozása. A szinergia lehetőségek hatékonyabb kihasználása érdekében koordinációs mechanizmust működtetünk a két program között, miszerint a vidékfejlesztési beavatkozások

esetében a szinergia helyi szintű megvalósításáért felelős szervezetek, a LEADER HFS-ek felülvizsgálata során vizsgálatra kerül az érintett megye Integrált Területi Programja.

A KAP Stratégiai Terv és a TOP Plusz program közötti lehatárolás

A KAP ST és a TOP közötti lehatárolást megkönnyíti, hogy két program időbeli csúszása miatt a TOP Plusz pályázatok legtöbb esetben jóval előbb megjelennek, mint a KAP kiírások, így ritkán fordulhat elő, hogy két kiírás egyszerre, vagy közel egymáshoz nyílik meg.

EFOP Plusz

Az EFOP Plusz prioritások lefedik a köznevelési, az egészségügyi, a társadalmi felzárkózási, szociális, család- és ifjúságügyi, társadalmi innovációs, valamint leginkább rászoruló személyeket támogató intézkedéseket.

Az EFOP Plusz társadalmi felzárkózási prioritási tengelyén, tervezetten a termelő-műhelyek kerülnek támogatásra, míg a KAP Stratégiai Terv keretében a társadalmi vállalkozások fejlesztésére allokálnak forrást. A jelenlegi tervek alapján a termelőműhelyeket bármilyen szektorhoz kötődően létre lehet hozni, akár mezőgazdasági tevékenységekhez kapcsolódóan is, továbbá az intézkedésben a támogatást igénylők között - szektorokra vonatkozó korlátozás nélkül - megjelennek a nonprofit gazdasági társaságok, valamint civil szervezetek is.

GINOP Plusz

GINOP Plusz elősegíti, összhangban a vonatkozó uniós stratégiákkal a magyar vállalkozások technológiaváltásához, digitalizációs és innovációs képességeinek megerősítését, valamint hozzájárul a munkavállalók képzéséhez, termelékenységük és hozzáadott értékük növelése érdekében.

A Partnerségi Megállapodás alapján a vállalkozásfejlesztést a GINOP Plusz támogatja. 2020-tól a GINOP hagyományos vállalkozásfejlesztési támogatásaiban az élelmiszeripari vállalkozások kizárásra kerültek, ezek 2021-2022-ben a VP-ből, 2023-2027-ben pedig a KAP Stratégiai Tervből kaphatnak támogatást.

DIMOP Plusz

A DIMOP Plusz egységes szolgáltatási rétegeken keresztül, adatintenzív megközelítésben járul hozzá az egyes szakpolitikai feladatok digitalizációs beruházásaihoz és ilyen módon átfogó megoldásokat támogat, amelyek egy-egy ágazati célkitűzés megvalósulása mellett egységesen támogatják a digitális transzformáció folyamatát. A DIMOP Plusz jellemzően országos léptékű beruházásokra fókuszál és elsősorban nem mezőgazdasági / vidékfejlesztési témájú fejlesztések végrehajtását tervezi, mégis több szinergia lehetőség azonosítható a két program között. Releváns: a DIMOP Plusz pluszponttal támogatja azokat a fejlesztéseket, amelyek egy, a KAP Stratégiai Terv által finanszírozott okosfalú stratégiával vannak összhangban.

IKOP Plusz

Az IKOP Plusz felelős a magyarországi közlekedési helyzet fejlesztéséért, ami magába foglalja a kötöttpályás, közúti, kerékpárúti és kikötői beruházásokat. Az IKOP Plusz fejleszteni fogja a vidék elérhetőségét is biztosító közlekedési hálózatokat.

Magyar Falu Program (MFP)

A Magyar Falu Program (MFP) a településhálózat több mint 90 százalékát, és a népesség mintegy harmadát adó, 5000 főnél nem nagyobb lakosságszámú kisvárosok és községek fejlesztését támogatja a következő területeken: vidéki szolgáltatások és infrastruktúra fejlesztése, vidéki civil közösségek támogatása, kistelepülésen élők lakhatási feltételeinek javítása, alsóbbrendű úthálózat fejlesztése hazai forrásból, valamint falusi mikrovállalkozások támogatása uniós (GINOP Plusz-1.2.2-22) forrásból.

A nagymértékű átfedési lehetőségek okán alkalmazzuk a projektszintű lehatárolásokat.

Vármegyei Integrált Területi Programok

A HFS nincs átfedésben a Somogy Vármegyei Integrált Területi Programmal, mivel annak fenntartható városfejlesztési forráskerete kizárólag Kaposvár területét érinti, amely nem része a Koppányvölgye HACS területének, a Balatoni Kiemelt Üdülőkörzethez tartozó települések esetében a fejlesztési forrás az „élhető települések” felhívásra került allokálásra, amelynek támogatható tevékenységei közül a helyi közlekedési infrastruktúra fejlesztése, barnamezős területek rehabilitációja, hulladékkezelés és kármentesítés, közösségi kulturális- és sportlétesítmények fejlesztése, helyi kék infrastruktúra fejlesztés (csapadékvíz elvezetés, vízkár elhárítást szolgáló beruházások) nem szerepelnek a HFS-ben. A helyi zöld infrastruktúra fejlesztés esetében támogatható zöldterület fejlesztések kapcsolódhatnak a HFS-ben szereplő tájelem rehabilitációs fejlesztésekhez, azokat kiegészíthetik, azonban a pályázatok benyújtásának időbeli eltérése biztosítja a lehatárolást. A fejlesztendő vidéki térségekhez tartozó települések esetében a fejlesztések tárgya (szociális célú bérletelés fejlesztés, fürdők és gyógyfürdők energetikai fejlesztései), míg az önkormányzati épületek energetikai fejlesztése esetében – amely tárgyat tekintve kapcsolódik a HFS közösségi megújuló energia hasznosítást támogató tevékenységéhez – a TOP Plusz program keretében történő korábbi pályázati meghirdetés biztosítja a lehatárolást.

7. Helyzetfeltárás

7.1 Helyi és helyzeti energiák bemutatása

1. Térszerkezeti adottságok

A HACS területe három egykori statisztikai kistérségből, a Tabi, Balatonföldvári és Siófoki kistérségekből alakult ki az elmúlt években. Ez ma két teljes járást, a Siófoki és Tabi járásokat foglalja magába. A jellemzően aprófalvas térség nagyvárosi centrumoktól messze esik, azok nem hatnak rá számottevően. A megyeszékhely, Kaposvár, a térség déli határától mintegy 35 km-re fekszik és az M7-M6 autópályák által megrajzolható gazdasági erővonalak közé esve maga is fejlődési dilemmákkal küzd. A kedvezőtlen tömegközlekedési viszonyok – ritka buszjáratok, egyetlen, lassú vasúti szárnyvonal - miatt térségünkben a megyeszékhelyre történő ingázás nem jellemző. A Siófokot, Tabot és Kaposvárt összekötő, az állapota miatt többször megszüntetésre jelölt vasúti szárnyvonalon a Balaton part és a megyeszékhely közötti 80 km távolság megtétele közel 4 órát vesz igénybe, tehát ingázásra teljességgel alkalmatlan. A Tabi járás déli részén a megszűnés határán lévő, elmaradott aprófalvak évtizedek óta nehezen fejleszthető, ún. belső perifériát képeznek térségfejlesztési szempontból. Ez a térség legszegényebb része, majd a part felé haladva a települések helyzete fokozatosan javul, ugyanakkor a parttól néhány kilométerre is vannak hasonló sorsú zsáktelepülések (Teleki, Kötcse).

A fővárosból a nyári belföldi turizmusból adódó forgalom jelentős része Siófokon éri el a Balatont, hiszen az M7 autópályán és vasúton is ez a legközelebbi jelentős balatoni desztináció. Idegenforgalmi és gazdasági szempontból jelentős még a szántódi rév szerepe is. Sajnálatos tény, hogy a déli part infrastruktúrája hagyományosan és az elmúlt évtizedek örökségeként nem az igényes, fizetőképesebb vendégek megtartására épült.

2. Környezeti adottságok

A HACS területének északi határát a Balaton déli partjának Balatonvilágos és Balatonszemes közé eső szakasza jelenti, délről a Kapos és a Koppány vízgyűjtőjének elválasztója határolja. A lösz anyagú, kelet-nyugati irányú patak völgyekkel és észak-dél irányú völgyekkel szabdaltságot külső-somogyi dombcsomópontok dombjait egykor erdők, völgyeit mocsaras, lápos rétek borították, ahol változatos és gazdag élővilág tenyészt. Az erdőket jórészt kiirtották, bár a HACS területének déli részén az országos átlagot még mindig meghaladja az erdőborítottság, helyükön először legelők, majd a tévesztést követően szántók kaptak helyet. A mocsaras területeket árkokkal, drénezéssel lecsapolták és hasonlóan rét, legelő, majd szántó került a helyükre. A szántóterületek minősége közepes, ill. gyenge. A kárpótlást követően, az állattartás elsozódásával mindenhol az intenzív növénytermesztés dominanciája alakult ki. Mindez a helyi természeti erőforrások – a talajkincs, a vízkincs és az élővilág –

drámai leromlását eredményezte, amelynek következményei már most láthatóak, de éppen a soron következő, a klímaváltozás egyre szélsőségesebb hatásaival terhelt időszakban válnak majd igazán súlyossá.

A természetesnek, ill. inkább természetközelinek minősíthető élőhelyek (erdők, egykori domboldali legelők, rétek és vizes élőhelyek – 3 NATURA 2000 terület) nagy része a Nagy-Koppány patak völgyében található, ezért is jött létre a Koppányvölgy Natúrpark ezen a területen. Sajnálatos tény, hogy az élőhelyek fragmentációja szélsőséges mértéket ölt, a szántóföldi területek maximalizálása számos esetben még a nemrég meglévő zonális élőhelyeket is elpusztította, amelyek rehabilitációja az ökológiai folyosók fenntartása miatt alapvető fontosságú lenne.

A dombvidékre jellemző domborzati adottságok mellett folytatott nagyüzemi intenzív szántóföldi gazdálkodás a löszön kialakult, könnyen erodálható erdőtalajokat szinte teljesen elpusztította, amivel a klímaváltozás hatásaihoz történő alkalmazkodás fő biológiai alapja pusztult el. Ezt a helyzetet súlyosbítja a völgyek természetes vízfolyásainak ésszerűtlen, lefolyás gyorsító szabályozása (rendszeresen tisztított egyenes trapézmeder), ami a patakok teraszait kiszárította, a talajvíz szintet méterekkel csökkentette és a vízviszatartás mértékét minimumra csökkentette. Az erózió miatt jelentős a felszíni vizek diffúz szennyezése is, főként a műtrágyázásból eredő tápanyagszennyezés, ami a patakok ökológiai állapotát a nem elfogadható szintre rontja (Víz-Keretirányelv).

Sajnos az erdőgazdálkodás helyzete sem kedvezőbb, az országos átlagot meghaladó erdőborítottság csalókan kedvezőnek tűnő statisztikai ellenére. Az állami kezelésben lévő erdőterületek gazdasági értelemben sem vesznek részt a helyi népesség megtartásában, környezeti szempontból pedig gyenge és egyre romló genetikai állományú faültetvényekről beszélhetünk. A tarvágásos gazdálkodás kizárólagossága jellemző, amely gyorsítja a talajeróziót, rombolja a biodiverzitást és kedvezőtlen változásokat okoz a helyi vízháztartásban. Az egységes korú és fajú, erdőszerkezeti szempontból is egységesre alakított (kellő holtfa, cserje és másodlagos koronaszint nélkül) állományok a biodiverzitás folyamatos degradációját alapozzák meg.

A HACS térségében az ipari eredetű szennyezés jelentéktelen, a lakossági szennyvíz sem jelent problémát a gyorsan fogyó népesség és a magas kalcium tartalmú lösz alapkőzetnek köszönhetően. A térség gazdasága (agrárius) és a lakosság fosszilis energia függő, amit csak a jelentős tűzifa felhasználás enyhít némileg.

3. Kulturális erőforrások

A térség humán tőkéje a helyi népesség több tényezőre (fiatalok, képzettebbek, vagyonosodók elvándorlása, a „TSZ”-éra örökségeként itt hagyott magatartásminták: passzivitás, gyenge identitástudat, vállalkozói szemlélet hiánya, stb.) visszavezethető kontraszelekciója miatt visszafordíthatatlan sorvadásnak indult („roncs társadalom”). Ez a kulturális, különösen a szellemi örökség megőrzését szinte lehetetlenné teszi.

A térség kulturális öröksége tekintetében a Balatonhoz, a szántódi révhez, a szántódpusztai majorsági műemlékegyütteshez, a balatonendrédi csipkéhez, Koppány vezér egykori szállásvidékéhez és Törökkoppány török hódoltság-kori múltjához kapcsolódó értékek, a Koppányvölgy folklórja, archaikus hímzései, valamint néhány földvár maradványai emelkednek ki.

A lokalitáson túlmutató adottságként elsősorban a Balaton mint természeti, kultúrtörténeti érték és hagyományos belföldi és a külföldiek által is jól ismert turisztikai desztináció említendő meg. A háttértelepülések elmaradottságnak köszönhetően gazdagabb természeti és népi kulturális örökségét a Koppányvölgy Natúrpark kívánja megőrizni és bemutatni.

A térség épített környezetének sajátosságaként a háttértelepülések népi építészeti értékek és a déli Balaton partra jellemző, spontán terjedéses jegyeket mutató, stílus és szerkezet nélküli nyaralóövezetek említhetők. Földvárak is vannak a területen, de ezek nem látványosak, turisztikai szempontból nehezen használhatók ki. A jelentős honfoglalás-kori és török hódoltság-kori múltból számottevő épített értékek sajnos nem maradtak fenn.

4. A társadalom állapota

A térség legnagyobb és egyben legnehezebben kezelhető problémája a társadalmi tőke rohamos hanyatlása, főként az LHH státuszú településeken. A több tényezőtől eredő – fiatalok elvándorlása, sikeresebb (főként agrár) vállalkozók városba költözése, a tehetősebb családokhoz tartozó idősök fejlettebb szolgáltatást nyújtó településekre, intézményekbe költöztetése, stb. – és több tényezőre kiterjedő, ún. multifaktorális kontraszelekciónak köszönhetően eltűnik a helyi közösségi megújulás, közösségteremtés mennyiségi, de elsősorban minőségi alapja. Az itt maradó népesség a látványos előregeredésen túl az

iskolázottsági (0-2% közötti felsőfokú végzettségű), egészségügyi (a Tabi kistérség a keringési és a daganatos megbetegedések, valamint a férfiak várható élettartama tekintetében is az utolsók közötti) és vagyoni helyzetre vonatkozó mutatók szerint is drámai állapotot és folyamatos romlást mutat.

A súlyos a szolgáltatáshiány, a szolgáltatások minősége rendkívül alacsony, az itt vásárolható áruk magasabb ára, stb. mind olyan további faktorok, amelyek predesztinálják a mélyszegénység újratermelődését. Mindez az LHH térségekben fajlagosan többszörös szociális terheket (segélyezés, közmunka, egészségügyi állapot, stb.) halmoz fel.

A térségben az idegenforgalmi bevételek révén jobb gazdasági helyzetű part menti települések közösségi terei mennyiségi és minőségi értelemben is megfelelőek (IKSZT működik pl. Balatonszárszó, Balatonszemes, Balatonszabadi, Kőröshegy, Kereki településeken), ezzel szemben a háttértelepüléseken ez jórészt megoldatlan, IKSZT is mindössze egy településen (Törökkoppány) működik.

Az aprófalvak, különösen a térség déli részének társadalmi helyzetét nem lehet már „egyszerű”, jövedelmi alapú deprivációként értelmezni, hanem inkább egy olyan összetett „leépülésként”, amelyben az ott lakók már nem képesek az esetleges jövedelemszerző lehetőségeket kihasználni, megtartani és a jövedelem rendelkezésre állása esetén abból nem képesek az átlagos családra, egyénre jellemző életmódot kialakítani és megtartani.

Közösségi terekkel ez az állapot nem javítható, szociális szakemberek jelenlétével (pl. TÁMOP 5.1.3. konstrukció) és rugalmas vidékfejlesztési eszközrendszerrel (pl. a klasszikus LEADER módszertan szerinti helyi fejlesztéssel) elmozdulás érhető el, de nem a szokványos, projektciklust követő, rövid időintervallumban.

Térségünk déli településein, a tabi és tamási járásban fekvő településeken az aktív korú inaktív aránya kiugróan magas (100 aktív korúból több mint 80 inaktív). Az amúgy sem magas szintű szociális alapszolgáltatások a térségben az önkormányzati társulások meggyengítésével (járások létrehozása) visszafejlődtek.

5. A gazdaság helyzete

A térség gazdaságának két meghatározó szektora a mezőgazdaság és a turizmus. Az agráriumra a nagyüzemi, intenzív növénytermesztés dominanciája jellemző, ami, főként az LHH státuszú településeken a káros externáliák miatt (helyi foglalkoztatási hatása minimális, elnyomja a kisebb gazdálkodókat, nem képes rövid ellátási láncokat generálni, vagy abban részt venni, folyamatosan degradálja a természeti erőforrásokat, stb.) gyorsítja a települések sorvadását. A birtokszerkezetre jellemző, hogy a területek 80-90%-át ilyen nagyobb üzemméretű (600 – 5000 ha) gazdálkodók használják, akik rendszerint nem is élnek (fogyasztanak) a térségben. Településenként átlagosan 1-2 ún. családi gazdálkodó működik, jellemzően 50 – 150 ha közötti üzemmérettel és sajnálatos módon a nagyobb gazdaságokkal egyező profillal. Az egykori kertészeti ágazatok (szőlő, gyümölcs) még működő maradványai és az újabb ültetvényi kultúrák (bodza, homoktövis, levendula, stb.) is főként a parti sávban találhatóak. Sajnálatos körülmény az is, hogy az agrárium többnyire tőzsdei termékeket (gabonafélék, kukorica, napraforgó, repce) állít elő, amelyek feldolgozás nélkül hagyják el a térséget. Ennek megfelelően a térségben nagyon kevés helyi élelmiszer termék található jelenleg, ráadásul az egykor virágzó háztáji gazdálkodás is teljesen elsorvadt, a kerteket kevesen művelik, ők is a 60 éven felüli korosztályokba tartoznak.

Hasonló tüneteket mutat a 90 % fölötti arányban állami kézben lévő erdőgazdálkodás is: a káros externáliák ugyanazok (nincs foglalkoztatás – nem vesz részt a népesség eltartásában, a természeti erőforrások degradációját gyorsítja, stb.) és a termékek is feldolgozatlanul hagyják el a térséget.

Az idegenforgalom egyik kiemelkedő vonzereje a Balaton, amely azonban egy szűk, 2-2,5 hónapos szezonra korlátozódik. Nehezen korrigálható hátrány, hogy az infrastruktúra az olcsó tömegturizmus igényei szerint alakult ki az elmúlt évtizedekben, így „átállítása” igényesebb, fizetőképesebb célcsoportokra még hatékony marketing munka mellett is reménytelen, mindenesetre még egy településre vonatkozóan is nagyságrendekkel meghaladná a teljes LEADER költségvetés lehetőségeit.

A Balaton-parti, egy-két ezres kisvárosok foglalkoztatási, ellátási hatása jelentéktelen, semmiben nem különbözik a néhány hasonló méretű községétől. Nagyobb hatásról az 5000 fő alatti Tab esetében beszélhetünk, ahol a térség legnagyobb foglalkoztatójaként számon tartott üzem, egy multicég (Flextronics) leányvállalata, működik változó, 1-2 ezer fő közötti munkahelyet biztosítva. Ez az egypólusú jelleg ugyanakkor rendkívül kitétté teszi a járási munkaerőpiacot.

A KKV szektor a térség déli részén rendkívül gyenge, valós statisztikát a kedvezményekért áltevékenységgel bejelentkezők, a külső befektetők által birtokolt nagygazdaságok és az erdőgazdaságok teljesítményének levonása után lehetne előállítani, amit a LEADER szervezet helyismeretére támaszkodva pótolhat (éppen ez a program egyik lényeges sajátja). Ennek, valamint az általános passzivitásnak megfelelően a fejlesztési források abszorpciós mutatói, főként a mikrovállalkozás fejlesztés esetében nagyon alacsonyak (lásd GOP források felhasználása).

6. Összegzés

Az össztársadalmi érdek felől közelítve a leglényegesebb fejlesztési elveink:

- a klímareziliencia növelése és az ökoszisztéma szolgáltatások minél magasabb színvonalú fenntartása;
- az aprófalvas, elnéptelenedő és lemaradó térség által generált, egész társadalomra rótt szociális (és fenntartási) teher enyhítése a költségek csökkentésével (települések energia és élelmiszer önellátása) és helyi jövedelem(adó)források generálásával.
- a következő években várhatóan erős külső hatások érik majd a vidéket, így pl. számolni kell a klímaváltozás erősödésével, a mesterséges intelligencia (AI) munkaerőpiacra és a szolgáltatási szektorra gyakorolt hatásával, de valószínűsíthető, hogy meghatározó, vagy akár elsöprő hatású változások következnek be (pl. szingularitás). Az ezekre való felkészülést nagyon nehéz megtervezni, fontos a tudástranszfer, az együttműködés és a helyi, önálló innovatív megoldások (pl. környezetgazdálkodási, közlekedési, energiatermelési, digitális szolgáltatási és élelmiszer előállító rendszerek) létrehozása, amelyeket a jelen HFS vonatkozásában összefoglalóan „okosfalu” tervezésnek és megvalósításnak (projekteknek) nevezünk.

7.2 SWOT analízis

A SWOT analízis tükrözi a fentebb leírt helyzetképet, a bővített elemzést a 3. számú melléklet tartalmazza.

ERŐSSÉGEK	LEHETŐSÉGEK
E1 - Turisztikai vonzerő: Balaton, háttértelepülések táji és örökségi értékei, főváros közelség (M7) E2 - Jelentős természeti erőforrások (talaj, vízkincs, biodiverzitás) - az ökoszisztéma szolgáltatások magas szintje E3 - A legelőgazdálkodás, gyümölcs és szőlőtermesztés, gyógynövénytermesztés és erdészet számára kedvező agro-ökológiai adottságok E4 - Megjelentek a városból vidékre települők	L1 - Az egészséges, vegyszermentes, házi eredetű, kézműves és tájjellegű élelmiszer iránti fizetőképes kereslet nő L2 - Autentikus élményt nyújtó, interaktív, zöld és szelíd turisztikai formák iránti igény nő L3 - Ökoszisztéma szolgáltatások felértékelődése L4 - Környezetipari, megújuló energiahasznosítási (biomassza) és energia racionalizálási technológiai fejlődés, innováció L5 - A távmunka és a távoktatás lehetőségeinek bővülése az IKT, ill. AI fejlődésével bővülnek a vidéki megélhetési lehetőségek
GYENGESÉGEK	VESZÉLYEK
GY1 - Az alapanyag előállítás, főként az alacsony termelési értéket adó, a térséget feldolgozatlanul, hozzáadott érték nélkül elhagyó, a helyi környezeti és szociális terheket fokozó, külső befektetők által birtokolt, intenzív növénytermesztés dominanciája a helyi termelési – fogyasztási rendszerek elsorvadása mellett	V1 - A vidékfejlesztés, területi felzárkóztatás, fenntartható környezetgazdálkodás degradált fejlesztéspolitikai státusza megmarad V2 - Népességmegtartásban és tájfenntartásban hátrányos gazdálkodás (intenzív növénytermesztés) gyorsuló térnyerése és a belső erőforrások külső befektetők kezébe kerülése

GY2 - Import függőség (fosszilis energia, agrár inputok, takarmányfehérje, élelmiszer) és gyenge energiahatékonyság GY3 - Turisztikai infrastruktúra és szolgáltatások fejletlensége GY4 - A térség fejlesztési forrás bevonó képessége alacsony GY5 - A térség klímarezilienciája gyenge az ésszerűtlen természeti erőforrás használat és degradáció, valamint az elmaradott települési infrastruktúra miatt GY6 - Kedvezőtlen szocio-demográfiai folyamatok miatt a társadalmi tőke jelentősen meggyengült (aktív korú inaktív aránya, elvándorló fiatalok száma, mélyszegények aránya nő)	V3 - Mesterséges Intelligencia (AI), ill. az esetlegesen bekövetkező szingularitás hatásai V4 - Klímaváltozás hatásainak vártnál gyorsabb növekedése miatt felgyorsul a természeti erőforrások degradációja ^[Sz6] V5 - A területi leszakadás, elszegényedés, kedvezőtlen szocio-demográfiai folyamatok felgyorsulnak, társadalmi feszültségek
--	--

A SWOT elemzés jól mutatja a gyengeségek túlsúlyát, hiszen térségünk, főként a déli térségben leszakadó településeket képvisel. Félő, hogy e térségek közösségei a LEADER program nyújtotta lehetőségekkel sem lesznek képesek majd a lehetőségek kihasználására és a külső veszélyek kivédésére. Mindehhez nagyságrendileg több forrásra és rugalmasabb megvalósítási rendszerre lenne szükség. ^[Sz7]Másrésről az is nehézségeket okoz, hogy a külső és belső változások egyre gyorsabban és nagyobb hatással jelentkeznek (járvány, háború, AI, felmelegedés, stb) és nehezen jelezhetőek előre.

Stratégiánk ennek megfelelően elsősorban a gyengeségek leküzdésére irányul. Az egyik legégetőbb probléma a társadalmi tőke gyengesége, ezért olyan projekteket kívánunk segíteni, amelyek megmutatják, hogy helyben is lehet eredményesen vállalkozni, valamint olyanokat, amelyek megmutatják, hogy a korszerű ismeretek, megoldások is eljuthatnak hátrányos helyzetű, aprófalvas térségekbe és kialakulhatnak a gazdasági és természeti kihívásokra reagálni képes helyi közösségek („okosfalvak”).

8. A stratégia beavatkozási logikája

A beavatkozási logika LEADER vonatkozású rövid összefoglalása

A LEADER beavatkozás a HFS-en keresztül, az SO8 vonatkozásában megállapított számos szükséglet kielégítéséhez hozzájárul. A KAP ST-ben foglalt SWOT elemzés erősségként említi az ország vidéki térségeit lefedő LEADER hálózatot, amely helyi ismerettel, kapcsolatrendszerrel, fejlesztéspolitikai és program végrehajtói tapasztalattal rendelkező helyi erőforrást biztosít a helyi fejlesztésekhez. Ugyanakkor veszélyként említi ezen erőforrás további erodálódását. E két megállapításra épül az a szükséglet, amely a fejlesztéspolitikai programok végrehajtásához szükséges helyi szintű emberi erőforrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítését szolgálja a LEADER beavatkozás működési és animációs keretéből finanszírozott helyi akciócsoportok hálózata.

A SWOT elemzésben erősségként szerepel, hogy a LEADER a vidéki térségekben jellemzően alacsony tőkeerővel és kockázattűrő képességgel rendelkező mikrovállalkozások és civil szervezetek számára adekvát, kisléptékű, a helyi szükségletekre szabott fejlesztési forrást biztosít. Az elemzés gyengeségként említi a LEADER források korlátosságát, illetve a kisléptékű források felhasználásának a léptékhez képest magas adminisztratív terheit. A fenti erősségre és gyengeségre épül az a szükséglet, amely a helyi/térségi igényekhez illeszthető, ezekre mérhető hatással bíró fejlesztéseket és az ehhez szükséges forrás szükségességét definiálja. E szükséglet kielégítéséhez járul hozzá a LEADER helyi fejlesztési stratégiák megvalósítása.

A SWOT elemzésben gyengeségként szerepelnek a vidéki közlekedési és az egyéb lakossági szolgáltatások minőségének javításához szükséges infrastruktúra fejlettségének területi különbségei. Erre reagál az a szükséglet, amely az életminőséget emelő helyi lakossági szolgáltatások infrastrukturális hátterének fejlesztését teszi szükségessé. A korábbi évek tapasztalatai

alapján a LEADER programnak fontos célja a vidéki élettér fejlesztése a szolgáltatások és az azokhoz szükséges kisléptékű infrastruktúra fejlesztésével, valamint a helyi kötődés és a közösségi kapcsolatok erősítése a közösségeket aktivizáló programokkal és az ahhoz szükséges környezet fejlesztésével. Az Európai Unió vidéki térségeinek hosszú távú jövőképével összhangban a fenti célok elérése érdekében – elsősorban tudásátadással, jó gyakorlatok bemutatásával – ösztönözni szükséges a társadalmi innovációt és a digitális eszközök adta lehetőségek kihasználását.

Várhatóan, a már észlelt, de hatásaiban kiszámíthatatlan kihívásokon (klímaváltozás, mesterséges intelligencia) túl, a technológiai szingularitás felé közeledve egyre gyakrabban jelennek majd meg egyre nagyobb hatású, előre megjósolhatatlan változások a HFS időszaka alatt, amelyekre szinte lehetetlen előre tervezni. Ilyen körülmények között nagyon fontossá válik a helyi közösségek, kompetenciák és kapacitások megerősítése, amellyel olyan rugalmas környezet teremthető, amely képessé teszi a helyi közösségeket a helyzet megfelelő értékelésére, az innovatív technológiák, megoldások befogadására, alkalmazására, valamint válsághelyzetekben a viszonylagos önállóságra a környezetgazdálkodás, közlekedés, energiatermelés, digitális szolgáltatás, élelmiszertermelés és több más fontos területen. A közösségek ilyen irányú megerősítése, a tudástranszfer és együttműködés fokozása, az innovatív, helyi „okosfalu” megoldások tervezése és alkalmazása a stratégiánk fő célja.

8.1 A stratégia jövőképe

A térség gazdasági gyengülése néhány helyi termék, turisztikai szolgáltatás megjelenésével és megerősödésével mérséklődni fog, a helyi gazdaság diverzifikálódni és közelíteni fog a körforgásos gazdaság elveihez, képes lesz élelmiszer és energia szükségleteinek egy részét új, helyi, fenntartható forrásokból kielégíteni. A népességfogyás a városi betelepülőknek és a szociális szolgáltatások javulásának köszönhetően mérséklődhet, közösségei megerősödhetnek, a térség klíma rezilienciája a talaj- és biodiverzitás védelmi, valamint vízgazdálkodási erőfeszítéseknek köszönhetően fejlődni fog. A megerősödő helyi közösségek hazai és nemzetközi együttműködésekben keresztül innovatív, „okosfalu” megoldásokat sajátíthatnak el, ill. valósíthatnak meg a felmerülő kihívásokra többek között a környezetgazdálkodás, közlekedés, energiatermelés, digitális szolgáltatások és élelmiszer előállítás területén, így képesek lesznek azok kedvezőtlen hatásait mérsékelni és a lehetőségeket kihasználni.

8.2 A stratégia célhierarchiája

	Átfogó cél(ok)
1.	A helyi gazdaság fenntartható fejlesztése, különös tekintettel a települések energia és élelmiszer önellátó képességének javítására, a szolidáris gazdaság erősítésére, gazdasági környezet, ezen belül elsősorban a digitális szolgáltatások, a konnektivitás és az innovációs potenciál fejlesztésére
2.	A térség kedvezőtlen szocio-demográfiai trendjeinek mérséklése, különös tekintettel népesség fogyásának, elszegényedésének és más szempontú kontraszelektálódásának mérséklésére
3.	A térség klímarezilienciájának növelése a természeti erőforrások degradációs folyamatainak mérséklésével, a fenntartható természeti erőforrás gazdálkodás előmozdításával

Specifikus célok:

- A helyi gazdaság fejlesztése a mikrovállalkozási szektor megerősítésével, valamint a helyi termék infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztésével;
- A turisztikai vonzerő fejlesztése, hatékonyabb kihasználása;
- A térség klímarezilienciájának fejlesztése a helyi természeti erőforrások megőrzésén és a megújuló energiaforrások közösségi célú hasznosításának segítségével

- A helyi társadalmi, gazdasági és természeti tőke megerősítése okosfalú megoldások megismerésével, okos falu (smart village) stratégiák elkészítésével és megvalósításuk elősegítésével;
- A térség forrásbevonó képességének és innovációs potenciáljának javítása és megerősítése

ad 1.) A térség rendkívül gyenge vállalkozói szektorral rendelkezik, más térségekhez képest kevés a helyi termék, nincsenek megfelelő feldolgozási kapacitások és értékesítési struktúrák sem, valamint a szolgáltatások is gyengék.

ad 2.) A térség a Balaton legkönnyebben és leghamarabb elérhető pontjától (Siófok) délre fekszik, így a déli part települései és az ezekből elérhető háttértelepülések is ide tartoznak. A Balaton-parti turisztikai infrastruktúra minőségi javításra szorul, a háttértelepüléseken ilyen infrastruktúra, szolgáltatások alig találhatók, holott potenciáljuk (rossz idő esetén alternatív időtöltés, valamint vidéki- és zöld-turisztika) kihasználható lenne, mert a belföldi kereslet nő.

ad 3.) Az átlagnál rosszabb talajú dombságban az intenzív szántóföldi növénytermelés, a helytelen erdőgazdálkodás és az elmúlt évtizedekben is fenntartott lefolyásgyorsításra optimalizált felszíni vízfolyás szabályozás nagyfokú talaj, víz és biodiverzitás degradációt okozott, ami minimális klíma alkalmazkodást tesz lehetővé, ráadásul a lakosság és a vállalkozások szinte teljes mértékben fosszilis energiaforrásoktól függenek. Az így kialakult helyzetet, összhangban a globális törekvésekkel, mindenképpen javítani kell.

ad 4.) 5.) A helyi társadalmi tőke a népesség drámai csökkenése és több tényezős kontraszelekciója miatt szintén meggyengült, fel kell készíteni a kívülről jövő innovációk (pl. okosfalú megoldások) és a belülről jövő kezdeményezések kihasználására. Fontos a bevonható fejlesztési források mind hatékonyabb megszerzése és felhasználása is.

Intézkedések (SWOT) kapcsolódással:

1. Községi okosfalú megoldások alkalmazása E4, GY1, GY2, GY4, GY5, GY6, L3, L4, L5, V1, V3, V4, V5
2. Turisztikai vonzerőfejlesztés E1, E2, GY3, GY4, L2, L3, V2, V4, V5
3. A térségi humán tőke felkészítése és megerősítése E4, GY6, L5, V1, V3, V4, V5
4. Mikroállalkozások és őstermelők helyi termék fejlesztő, termelő, feldolgozó és piacra jutást segítő, illetve szolgáltató tevékenységeinek támogatása E1, E2, E3, E4, GY1, GY2, GY6, L1, L4, V2, V5

A választott célok szöveges indoklása

A meghatározott célok a helyzetfeltárás és a beazonosított fejlesztési szükségletek megállapításain alapulnak.

Az elszegényedett és elnéptelenedő aprófalvas térség gazdaságának fenntartható fejlesztése a LEADER programban rendelkezésre álló eszközökkel és forrásokkal nagyobb léptékű vállalkozásfejlesztést, szolgáltatásfejlesztést nem tesznek lehetővé, ezért a következő területeken kíséreljük meg a helyzet javítását:

- a települések energia és élelmiszer önellátó képességének javítása a helyi termék infrastruktúra fejlesztésével és helyi közösségi megújuló energia rendszerek létrehozásával;
- a turisztikai vonzerő fejlesztése;
- a helyi szolidáris gazdaság erősítése;
- a gazdasági környezet, ezen belül elsősorban a digitális szolgáltatások, a konnektivitás és az innovációs potenciál fejlesztése.

Fontos a térség kedvezőtlen szocio-demográfiai trendjeinek mérséklése, különös tekintettel népesség fogyásának, elszegényedésének és más szempontú kontraszelektálódásának mérséklésére, amelyhez a helyi életteret kell vonzóbbá tennünk. Ehhez közösségfejlesztésre és a helyi humán tőke fejlesztésére van szükség, hogy kihasználhatóak legyenek a releváns fejlesztési források, innovációk és együttműködések, különösen az okosfalú megoldások területén.

Egyre szélsőségesebb időjárási és egyéb nem várt események érik a térséget a klímaváltozás következtében. A legfontosabb helyi tennivaló a térség talajkincsének, vízkincsének és biodiverzitásának megőrzése és a klímaváltozás hatásaihoz való alkalmazkodás. Ezzel növelhető a térség klímarezilienciája és mérsékelhető a természeti erőforrások degradációs folyamata.

A térség gazdasági fejlődésének kulcs eleme a magasabb hozzáadott értékű helyi termékek számának növelése, ami a helyi közösségi és a vállalkozói szektor feldolgozó kapacitásainak bővítésével és a piacra jutás segítségével érhető el. A cél elérését szolgáló intézkedések mutatószáma a támogatott projektek által létrehozott új munkahelyek száma (FTE), azonban az egy-egy projektre jutó támogatás nagyságrendjét és a jelenlegi gazdasági körülményeket tekintve nem reális elvárás a foglalkoztatás.

A térség főként a Balaton által generált éves forgalomra és a déli részen létrehozott natúrparkra alapozva képzeletben el a turizmus fejlesztését. A turizmus fellendítéséhez szükség van helyben hozzáférhető helyi termékekre és egyedi szolgáltatásokra.

A közösségi fenntartási költségek és lakosság megélhetési költségeinek igen nagy hányadát teszik ki az energiaköltségek, amelyet túlnyomórészt jelenleg drága, fosszilis forrásokból fedeznek. Ugyanakkor a biomassa az igényekhez képest szinte korlátlan megújuló forrást jelent, amelynek jelenlegi használata sem mennyiségi, sem határfok tekintetében nem megfelelő. A fotovoltai rendszerek telepítésének változó szabályozása hátrányos helyzetbe hozta az ilyen fejlesztést tervezőket, ezért szeretnénk lehetőséget biztosítani smart és független rendszerek létrehozására is.

A térség jelenleg gyenge forrásbevonó képességének megerősítését célozza a megalapozó vizsgálatok és tervek elkészítésének támogatása és a gyenge pályázati humán kapacitás fejlesztése. A tevékenységek eredményességét a megerősített humán erőforrás kapacitásnak köszönhetően benyújtott pályázattal rendelkező körjegyzőségek száma mutatja.

A rohamosan degradálódó természeti erőforrások és az ezzel egyidőben fokozódó klímaváltozási hatások szükségessé teszik a térség talajkincsének, vízkincsének és biodiverzitásának, mint a válaszadási képesség alapjainak megőrzésére és fejlesztésére irányuló intézkedések megvalósítását.

9. Cselekvési terv

9.1 Az intézkedések leírása

I. intézkedés

1) Az intézkedés megnevezése: Községi okosfalú megoldások alkalmazása

2) Specifikus cél:

[Sz8]

- A helyi gazdaság fejlesztése a mikro- kis- és középvállalkozási szektor megerősítésével, valamint a helyi termék infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztésével
- A helyi társadalmi, gazdasági és természeti tőke megerősítése okosfalú megoldások megismerésével, okos falu (smart village) stratégiák elkészítésével és megvalósításuk elősegítésével;
- A térség klímarezilienciájának fejlesztése a helyi természeti erőforrások megőrzésén és a megújuló energiaforrások közösségi célú hasznosításának segítségével

3) Indoklás, alátámasztás:

1. Községi termelő, ill. feldolgozó kapacitások létrehozása, fejlesztése, marketing tevékenység támogatása

A térségben több vállalkozás és a korábbi közfoglalkoztatási programoknak köszönhetően néhány települési önkormányzat rendelkezik alapanyag termelő kapacitással. A hiányzó feldolgozó, termék előállító kapacitás gátolja a magasabb hozzáadott értékű helyi termékek előállítását. A helyi alapanyagok, termények többsége hozzáadott érték, ill. feldolgozás nélkül hagyja el a térséget. Ezen kívül a térség helyi termék kínálata jelenleg rendkívül szegényes, ami a turisztikai törekvéseket is visszaveti. E mellett a termék előállító kapacitások marketingje gyenge, a keresleti és kínálati kapcsolatok megerősítése szükséges.

2. Községi megújuló energia hasznosítás támogatása

A 2007-2013 közötti tervezési időszakban több településen került sor biomassza hasznosító energetikai rendszerek telepítésére, majd a 2014-2022 közötti időszakban megkezdődött a biomassza hasznosításhoz szükséges eszköz és géppark, illetve a szükséges kiszolgáló, tároló épületek és építmények kiépítése is. Az energia árak 2022. évben végbement jelentős növekedése miatt több önkormányzat és nonprofit szervezet a megújuló energia, különösen biomassza és napenergia hasznosítására alkalmas kapacitásokat épített ki, azonban hiányoznak a biomassza hasznosításhoz szükséges eszközök és géppark, illetve a szükséges kiszolgáló, tároló épületek és építmények is. A napenergia hasznosító rendszerek kiépítését a hálózatra termelő rendszerek kiépítésének jogszabályi korlátozása és a sziget üzemű rendszerek magas költsége akadályozza.

3. Községi munkaterek (coworking space) létrehozása

A COVID járvány következtében jelentősen kibővült a távmunka lehetősége, így felértékelődött a nyugalmasabb, elszigetelt vidéki helyszíneken való munkavégzés. Korábban ennek az Internet elérés korlátozottsága szabott határt, azonban a mobil szolgáltatók ezt mára megoldották. A problémát inkább az jelenti, hogy nincsenek a virtuális eszközökön történő megbeszélések, tárgyalásokra, valamint elmélyült munkára alkalmas terek. Ezt más országokban közösségi irodatermek létesítésével oldották meg, ahol egyszemélyes, hangszigetelt munkaterek (working booths) és kisebb tárgyalók is találhatóak, valamint az ezekhez kapcsolt perifériális eszközök (nyomtató, stb) is elérhetőek igény szerint. Véleményünk szerint ilyen színvonalas közösségi munkaterek létrehozása segítené a fiatalok helyben maradását ill. betelepülését.

4. Rendezvénytechnikai eszközök beszerzése

Több településen – különösen a hátrányos helyzet miatt kedvezményezett járáások és települések esetében – hiányzik a közösségi programok lebonyolításához szükséges eszközpark, így szükséges a közösségi rendezvények lebonyolítását biztosító eszközök (rendezvényátor, padok, asztalok, hang és fénytechnika, stb.) beszerzésének támogatása.

Az intézkedés SWOT kapcsolódása: E4, GY1, GY2, GY4, GY5, GY6, L3, L4, L5, V1, V3, V4, V5

4) A támogatható tevékenységek meghatározása:

- Építés (átalakítás, bővítés, felújítás),
- Eszközbeszerzések (a projekthez kapcsolódó új eszközök, gépek)
- Marketing tevékenység^[Sz9]

5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:

- Személygépjármű beszerzés
- Élő állat vásárlás
- Használt árucikkek beszerzése
- Támogatási jogosultságok megvásárlása

6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

A tervezett intézkedés hozzáadott értéke a térségi összefogásban, a több települést érintő hatásban és a közösségi tulajdonban, szolidáris gazdasági jellegében nyilvánul meg. A KAP ST intézkedéseitől a kedvezményezettek körében tér el, mivel a KAP ST nem támogatja az önkormányzatok, egyházi és civil szervezetek, illetve szociális szövetkezetek beruházásainak megvalósítását.

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7) A jogosultak köre:

- Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek

- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, egyesületek alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)
- 8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:
- ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság,
 - fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság,
 - projektterv minősége,
 - térségi szempont,
 - a működési terület környezeti, gazdasági és társadalmi jellemzői,
- 9) Tervezett forrás:
- a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 90.000.000 Ft
 - b) a támogatás intenzitása: jövedelemtermelő beruházás esetén legfeljebb 65 %, egyéb esetekben legfeljebb 95 %
 - c) a projektméret korlátai: 3.000.000 – 25.000.000 Ft
 - d) a támogatás módja: vissza nem térítendő, hagyományos költségelszámolás
- 10) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: [Sz10] 2024. II. félévtől [Sz11]– 2027. I. félévig
- 11) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap
- 12) Kimeneti indikátorok: Községi okosfalú megoldásokat alkalmazó szervezetek száma: 4 db.

II. intézkedés

- 1) Az intézkedés megnevezése: Turisztikai vonzerő fejlesztés
- 2) Specifikus cél:
 - A turisztikai vonzerő fejlesztése, hatékonyabb kihasználása
 - A térség klímazöldírténciájának fejlesztése a helyi természeti erőforrások megőrzésén és a megújuló energiaforrások közösségi célú hasznosításának segítésén keresztül
- 3) Indoklás, alátámasztás:
 1. Innovatív turisztikai szolgáltatások létrehozása és fejlesztése
A Balatoni háttértelepüléseken szinte teljesen hiányoznak, de a parti menti településeken is igen kis számban találhatók újszerű, egyedi turisztikai szolgáltatások. A látogatók számának szinten tartása, illetve növelése érdekében a helyi turisztikai kínálatot innovatív szolgáltatásokkal szükséges gazdagítani, különösen a 290/2014. (XI.26.) és a 105/2015. (IV.23.) Korm. rendelet alapján fejlesztendő járáások és Koppányvölgy Natúrparkhoz tartozó települések területén. Olyan, nem szálláshely jellegű, új helyi szolgáltatások kiépítését kívánjuk segíteni, amelyek növelik az adott hely vonzerejét.
 2. Látképi, turisztikai vagy természeti erőforrás megőrzési szempontból jelentős tájelemek, élőhelyek rekonstrukciója
A nagyüzemi növénytermesztés és más káros környezeti hatással járó tevékenységek eredményeként eltűntek az élőhelyek közötti kapcsolatot biztosító fás erdősávok és egyéb zöld folyosók. Ezek az élettér csökkenését és ezen keresztül a populációk elkülönülését és degradációját eredményezték. Ezeknek a zonális élőhelyet is jelentő tájelemeknek a visszaállításával olyan zöld folyosók alakíthatók ki, amelyek e káros környezeti hatásokat mérsékelni tudják.

Az intézkedés SWOT kapcsolódása: E1, E2, GY3, GY4, L2, L3, V2, V4, V5
- 4) A támogatható tevékenységek meghatározása:
 - Építés (átalakítás, bővítés, felújítás),
 - Eszközbeszerzések (a projekthez kapcsolódó új eszközök, gépek)
 - Marketing tevékenység[Sz12]
- 5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:
 - Személygépjármű beszerzés

- Élő állat vásárlás
- Használt árucikkek beszerzése
- Támogatási jogosultságok megvásárlása

6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

A tervezett intézkedés a támogatható tevékenységek léptékében tér el a TOP PLUSZ keretében tervezett beavatkozásoktól. A jelen intézkedés helyi jelentőségű fejlesztések megvalósítását támogatja, míg a TOP Plusz keretében megyei szintű turisztikai vonzerő elemekre épülő fejlesztések kaphatnak támogatást. A KAP ST turisztikai fejlesztéseket támogató intézkedése esetében főként a kedvezményezettek alapján történik a lehatárolás. A KAP ST keretében mezőgazdasági termelők kaphatnak támogatást diverzifikációs fejlesztésekre, míg a jelen intézkedés elsődleges célcsoportját a turisztikai szolgáltató vállalkozások, a civil szervezetek és önkormányzatok alkotják. Az egyértelmű lehatárolás érdekében az intézkedés keretében támogatási kérelmet benyújtó kedvezményezetteknek nyilatkoznia kell, hogy azonos célra és megvalósítási helyen TOP Plusz vagy KAP ST forrást nem vesznek igénybe.

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7) A jogosultak köre:

- Egyéni vállalkozó
- Jogi személyiségű vállalkozások (mikrovállalkozások)
- Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, egyesületek alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- a térség szempontjából újszerű, innovatív megoldások,
- ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság,
- fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság,
- projektterv minősége,
- térségi szempont,
- a működési terület környezeti, gazdasági és társadalmi jellemzői,

9) Tervezett forrás: ^[Sz13]

e)a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre alokált forrás: 95.000.000 Ft

f)b) a támogatás intenzitása: jövedelemtermelő beruházás esetén legfeljebb 65 %, egyéb esetekben legfeljebb 95 %

g)c) a projektméret korlátai: 2.000.000 – 25.000.000 Ft

h)d) _____ a támogatás módja: vissza nem térítendő, hagyományos költségelszámolás

10) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: ^[Sz14] 2024. II. félévtől ^[Sz15] – 2027. I. félévig

11) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap

12) Kimeneti indikátorok: létrehozott, illetve fejlesztett turisztikai vonzerők száma: 4 db.

III. intézkedés

- 1) Az intézkedés megnevezése: A térségi humán tőke felkészítése és megerősítése
- 2) Specifikus cél:
 - A térség forrásbevonó képességének javítása és megerősítése

- A helyi társadalmi, gazdasági és természeti tőke megerősítése okosfalú megoldások megismerésével, okos falu (smart village) stratégiák elkészítésével és megvalósításuk elősegítésével;

3) Indoklás, alátámasztás:

1. Mikrotérségi klíma körök létrehozása

A térség domborzati adottságai különösen kitették az agráriumot a klímaváltozás hatásainak. A szektoron belüli tudásátadás, különösen a térségünkben jellemző kisebb üzemméretek esetében és a klíma alkalmazkodási módszerek, innovációk terén jelenleg minimális. Elképzeléseink szerint ez a helyzet olyan közösségi (civil, ill. önkormányzati) szervezésű eszközökkel javítható, ahol a kisebb helyi gazdálkodók számára a klíma alkalmazkodáshoz kapcsolódó módszerek rendszeres, helyi szükségletekre épülő helyszíni megismerésére nyílnak lehetőségek terepi bemutatók, tanulmányi látogatások és előadások formájában.

2. Hátrányos helyzetű mikrotérségek animációját, pályázati részvételét segítő humán erőforrás fejlesztés

A HACS illetékességi területén működő körjegyzőségek döntő többsége, valamint a kis számú, térségi működési területű civil és egyházi szervezet – elsősorban a szűkös anyagi lehetőségek miatt - nem rendelkezik a 2023-2027 közötti tervezési időszak pályázatainak előkészítéséhez és lebonyolításához [Sz16] szükséges munkaerővel. Jól jelzi ezt a szükségletet az 500 fő alatti települések részesedése a GOP, VP és ROP források megszerzésében. Az így háttérbe szoruló települések forrás-szerzési lehetőségeinek javítása érdekében szükséges a legalább körjegyzőségi szinten a kapcsolódó humán kapacitásfejlesztés (mikrotérségi pályázati referens, animátor) támogatása.

3. Okosfalú stratégiák készítése

Európában a kistelepülések körében nyilvánvalóvá vált, hogy saját maguknak kell megkeresniük a megoldást az egyre súlyosabb helyi kihívásokra. A megoldásokat sokszor a korszerű technológiák kínálják, így kidolgozásuk legtöbbször speciális szakterületi, technológiai ismereteket igényel. A helyes fejlesztési irányok megtalálásában sokat segít az erre szakosodott, jó gyakorlatokat megosztó nemzetközi hálózatokban való részvétel, amely szintén felkészültséget és nyelvismeretet igényel. A térség hátrányos helyzetű települései segítségre szorulnak elképzeléseik kidolgozásához.

Az intézkedés SWOT kapcsolódása: E4, GY6, L5, V1, V3, V4, V5

4) A támogatható tevékenységek meghatározása:

- Rendezvényszervezés,
- Foglalkoztatás,

5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:

- Személygépjármű beszerzés
- Élő állat vásárlás
- Használt árucikkek beszerzése
- Támogatási jogosultságok megvásárlása

6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

A tervezett intézkedés nincs átfedésben sem a KAP ST_[Sz17] sem más OP-k intézkedéseivel, mivel a klímaváltozással összefüggő szemléletformáló és ismeretbővítő tevékenységeket, illetve az okosfalú stratégiák készítését célzottan egyetlen intézkedés sem támogatja. A projekt előkészítést, pályázat benyújtást és lebonyolítását segítő személyek bérköltsége pedig csak elszámolható költségelemként szerepel az elnyert pályázatokon belül.

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszereiből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7) A jogosultak köre:

- Költségvetési szervek és költségvetési rend szerint gazdálkodó szervek
- Jogi személyiségű nonprofit szervezetek (egyházi jogi személyek, egyesületek alapítványok, nonprofit gazdasági társaságok)

8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- a nemek közötti, a társadalmi esélyegyenlőtlenség és a hátrányos helyzet csökkentését célzó kezdeményezések ösztönzése,
- a térség szempontjából újszerű, innovatív megoldások,
- ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság,
- fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság,
- projektterv minősége,
- térségi szempont,
- a működési terület környezeti, gazdasági és társadalmi jellemzőit,
- humán erőforrás.

9) Tervezett forrás: [Sz18]

a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre alokált forrás: 50.000.000 Ft

b) a támogatás intenzitása: legfeljebb 100 %

c) a projektméret korlátai: 3.000.000 – 6.000.000 Ft

d) a támogatás módja: vissza nem térítendő, hagyományos költségelszámolás

10) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024. II. félévtől [Sz19]– 2027. I. félévig

11) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap

12) Kimeneti indikátorok: Fejlesztéssel érintett szervezetek száma: 8 db.

IV. intézkedés

- 1) Az intézkedés megnevezése: Mikrovállalkozások és őstermelők helyi termék fejlesztő, termelő, feldolgozó és piacra jutást segítő, illetve szolgáltató tevékenységeinek támogatása
- 2) Specifikus cél: A helyi gazdaság fejlesztése a mikrovállalkozási szektor megerősítésével, valamint a helyi termék infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztésével, [Sz20]
- 3) Indoklás, alátámasztás:
A Balatontól távolabb eső háttértelepülések turisztikai és helyi termék és szolgáltatási kínálata szegényes, a vállalkozói réteg szinte teljesen hiányzik. Különösen igaz ez a legdélebbi, fejlesztendő és komplex programmal fejlesztendő járásokhoz (Tabi és Tamási) tartozó településekre. Szükséges a turisztikai fejlesztéseket támogató helyi termék előállító kapacitások fejlesztése, a termékek piacra jutásának támogatása és a szolgáltatási kínálat bővítése, fejlesztése.

Az intézkedés SWOT kapcsolódása: E1, E2, E3, E4, GY1, GY2, GY6, L1, L4, V2, V5

4) A támogatható tevékenységek meghatározása:

- Építés (átalakítás, bővítés, felújítás),
- Eszközbeszerzések (a projekthez kapcsolódó új eszközök, gépek)
- Marketing tevékenység [Sz21]

5) Nem támogatható tevékenységek meghatározása:

- Személygépjármű beszerzés
- Élő állat vásárlás
- Használt árucikkek beszerzése
- Támogatási jogosultságok megvásárlása

6) Kiegészítő jelleg, lehatárolás:

A jelen intézkedés a támogatás mértékében tér el a GINOP PLUSZ mikrovállalkozások kapacitásfejlesztését célzó intézkedéseitől, továbbá a jelen felhívás esetében induló és működő vállalkozások kisebb léptékű, a térség turisztikai kínálatát közvetlenül, vagy az érintett termékek vagy szolgáltatások bemutatásával közvetett módon bővítő fejlesztések támogathatóak.

A KAP ST beruházási intézkedéseitől való lehatárolást szolgálja, hogy a mezőgazdasági termelőnek minősülő mikrovállalkozásoknak és őstermelőknek nyilatkoznia kell, hogy azonos célra és megvalósítási helyen KAP ST forrást nem vesznek igénybe, továbbá, hogy a jelen intézkedés keretében mezőgazdasági termelőnek nem minősülő mikrovállalkozások részesülhet támogatásban a termék előállító és/vagy szolgáltató tevékenységükhöz kapcsolódó fejlesztések tekintetében.

Alapvetően azon projektek kerülnek kizárásra, amelyek hatályos támogatói okirattal rendelkeznek - az államháztartás alrendszeréből, vagy a Strukturális Alapokból származó konstrukciók forrásai kapcsán - a tervezett HF-ekre történő támogatási kérelem benyújtásakor ugyanazon megvalósítási helyre, ugyanazon tevékenység tekintetében. Ez alól kivételt képez, ha a HF-re benyújtandó fejlesztési igény a korábban fejlesztett tevékenység minőségi továbbfejlesztésére irányul a korábbi projekt eredményeinek fenntartásával. A korábbi pályázati konstrukciók bemutatását és a HF-től való lehatárolását a megalapozó dokumentumban vagy a projekt adatlapon szükséges bemutatni.

7) A jogosultak köre:

- Természetes személyek, őstermelők
- Egyéni vállalkozó
- Jogi személyiségű vállalkozások (mikrovállalkozások)

8) A kiválasztási kritériumok, alapelvek:

- ár-érték arány, azaz a tervezett költségek és eredmények közötti egyensúly, költséghatékonyság,
- fizikai/pénzügyi/környezeti megvalósíthatóság és fenntarthatóság,
- projektterv minősége,
- térségi szempont,

9) Tervezett forrás: [Sz22]

a) az adott beavatkozási területre/intézkedésre allokált forrás: 210.101.740 Ft

b) a támogatás intenzitása: jövedelemtermelő beruházás esetén legfeljebb 65 %

c) a projektméret korlátai: 3.000.000 – 15.000.000 Ft

d) a támogatás módja: vissza nem térítendő, hagyományos költségelszámolás

10) A felhívás meghirdetésének tervezett ideje: 2024. II. félévtől [Sz23]– 2027. I. félévig

11) A projektek megvalósítására rendelkezésre álló időtartam: 24 hónap

12) Kimeneti indikátorok: Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma:: 14 db

9.2 Együttműködések

a) Térségek közötti és nemzetközi együttműködések megvalósítása

Szervezetünk pályázható forrás rendelkezésre állása esetén mindkét együttműködési formával – térségek közötti, nemzetközi– tervez. A térségek közötti együttműködésekre elsősorban a szomszédos HACS területekkel tervezzük a b), e), f) és g) tématerületeken, a nemzetközi és egyéb együttműködésekben mindegyik tématerületen kihasználunk az adódó lehetőségeket. A tervezett projektek becsült forrásigénye 20-25 millió Ft. [Sz24]

A térségek közötti együttműködések tervezett tématerületei:

1.) megújuló energia termelés és hasznosítás

- 2.) települési és táji klíma reziliencia fejlesztése
- 3.) innovatív technológiák
- 4.) szolidáris gazdaság
- 5.) okosfaluk megoldások
- 6.) fenntartható turisztikai formák a háttértelepüléseken és minőségi szolgáltatási rendszerek fejlesztése a Balaton-parton
- 7.) oktatás-képzés

Specifikus célokhoz való kapcsolódás:

Az 1.) tématerülethez kapcsolódó specifikus cél: megújuló energiaforrások közösségi célú hasznosításának segítése
 A 2.) tématerülethez kapcsolódó specifikus célok: Megújuló energiaforrások közösségi célú hasznosításának segítése, a térség biodiverzitásának megőrzése és az integrált térségi vízgazdálkodás előmozdítása
 A 3.), 5.), 6.) tématerülethez kapcsolódó átfogó cél: a helyi gazdaság fenntartható fejlesztése, különös tekintettel a települések energia és élelmiszer önellátó képességének javítására, a szolidáris gazdaság erősítésére és az innováció lehetőségeinek kihasználására
 A 4.), 7.) tématerülethez kapcsolódó specifikus cél: a helyi szociális szolgáltatások fejlesztése

e)b) Egyéb együttműködések megvalósítása [Sz25]

Korábbi együttműködéseink eredményeire támaszkodunk (finn/svéd relációjú tőőkológiai innováció transzfer; osztrák/holland/szlovén relációjú megújuló energetikai szakképzési és felnőttképzési fejlesztések, holland relációjú talajvédelmi fejlesztések), azokat kívánjuk továbbfejleszteni. Lényegében mindegyik tématerület a térség klímarezilienciájának erősítéséhez kapcsolódik, amelynek legfontosabb területei a folyamatos károkat okozó intenzív szántógazdálkodás alternatíváinak megtalálása, kipróbálása (innovatív élő kultúrák, rovartenyésztés, akvakultúra, feldolgozási technológiák), a települések és a lakosság energiafelhasználásának racionalizációja, a szolidáris gazdaság fogalomkörébe tartozó, közösségi megoldások előmozdítása.

Az egyéb együttműködések a HFS értelmezésében az országos szervezetekkel - non profit szervezetek, egyház, oktatási intézmények, kutatóintézetek, kamarák – folytatott közös tevékenységeket jelölik.

A város-vidék együttműködések keretében a fiatalok tehetséggondozása területén megkezdett tevékenységeket is folytatni kívánjuk.

A tervezett projektek becsült forrásigénye 25 millió Ft.

9.3 Kommunikációs terv

1. A célcsoport(ok) meghatározása

A HACS kommunikációs tevékenységének célcsoportját a korábbi tervezési időszakokhoz hasonlóan a térségi önkormányzatok, vállalkozások és civil szervezetek, illetve egyházak mellett a térségben, különösen a hátrányos helyzetű települések területén élő felnőtt korú lakosság alkotja.

A célcsoporttal való kommunikációt megkönnyítette, hogy a szervezetek döntő többsége részt vett a korábbi, 2014 – 2020 közti tervezési időszak stratégiájának elkészítésében, illetve pályázóként kapcsolatba került a HACS munkaszervezetével, vagy más csatornán keresztül ismerte meg a HACS munkáját. Így a program és a tervezési folyamat a többség számára ismerős volt, az elérési e-mail címek bejártak.

2. A kommunikációs eszközök, tevékenységek típusainak bemutatása, beleértve a pályázók és a szélesebb nyilvánosság tájékoztatásának módját

A célcsoportok elérése érdekében - anyagi lehetőségeihez mérten - több kommunikációs eszközt is felhasznál a HACS.

Internet, honlap:

Az internet nyújtotta gyors és olcsó információ közlési lehetőségek kihasználása érdekében a HACS a tervezéssel kapcsolatos információkat (projektötlet gyűjtés, mikrotérsgégi fórumok időpontjai és helyszínei, stb.) honlapján (www.kvke.hu) is közzétette.

A projektötlet gyűjtés módjáról a tagszervezetek elektronikus levél útján is tájékoztatást kaptak.

A projektötletek kezelhetősége érdekében készített adatlapot a kitöltők a személyes és a postai benyújtás mellett elektronikusán is megküldhették a HACS részére.

Fórumok:

A térségi szereplők és az érdeklődő lakosság a mikrotérsgégi fórumok keretében oszthatta meg HFS-sel kapcsolatos javaslatait és észrevételeit.

Személyes és telefonos konzultáció:

A HACS székhelyén (Törökkoppány, Kossuth L. u. 66.) munkaidőben az egyesület munkatársai állandó telefonos és személyes konzultációs lehetőséget biztosítottak a program iránt érdeklődők számára. Főként a térségben működő vállalkozások és önkormányzatok éltek ezzel a lehetőséggel, elsősorban a projektötlet gyűjtéssel, a mikrotérsgégi fórumokkal és a pályázati kiírások megjelenésével kapcsolatos kérdésekben.

3. A HACS dokumentumaihoz és a HACS-ról szóló információkhoz való hozzáférés lehetőségeinek bemutatása, visszacsatolási lehetőségek, ezek kezelésének és dokumentációjának módja

A HFS tervezés folyamatáról és a HFS tartalmáról az érdeklődők főként a HACS honlapján és a mikrotérsgégi fórumokon kaphattak információt. Ez mellett az egyesület munkatársai a HACS székhelyen állandó személyes és telefonos konzultációs lehetőséggel álltak és állnak az érdeklődők rendelkezésére.

A HFS-sel kapcsolatos mikrotérsgégi fórumokról írásos dokumentáció készült. Az elhangzott észrevételekről és javaslatokról a tervezési folyamatot koordináló elnökség döntött. A projektötlet gyűjtés során beérkezett javaslatok hozzájárultak a HFS-ben szereplő intézkedések kidolgozásához.

4. A kommunikációval kapcsolatos felelősségi körök és a humán kapacitás bemutatása

A HACS nyilvánosság előtti képviselésére az elnök^[Sz26] jogosult. A kommunikációs feladatok szervezési feladatait a Koppányvölgyi Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület munkaszervezet vezetője, Váczi Korinna látja el.

Gelencsér Géza megalakulása óta látja el a Koppányvölgyi Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület elnöki feladatait. E mellett több más szervezetben is vezető tisztséget tölt be. Hazai és nemzetközi szinten is elismert szakember, megbízással számos alkalommal képviselte a Magyarország állami szervezeteit az Európai Unió brüsszeli központjában.

Váczi Korinna közgazdász idegenforgalmi diplomával, e mellett hazai és nemzetközi turisztikai tapasztalattal is rendelkezik. Jártas a rendezvényszervezéssel és programszervezéssel kapcsolatos szervezési és kommunikációs feladatokban, a HACS korábbi rendezvényeinek fő szervezője, (pl: Nemzetközi környezet és tájvédelmi konferencia – Siófok, 2010., Vidékfejlesztés 2014-2020 Konferencia – Siófok, 2014.; LEADER Egyesületek Szövetségének közgyűlése – Tab, 2015., LEADER Egyesületek Szövetségének közgyűlése – Siófok, 2023.)

5. A HFS-sel kapcsolatos kommunikációs tevékenységek ütemterve^[Sz27]

2023. I. negyedév:

- HFS tervezési folyamat menetéről szóló tájékoztatás
- Kommunikáció eszköze: HACS honlap, email az egyesület tagjainak, a beérkezett észrevételek rendszerezése és továbbítása az elnökség részére
- HFS mikrotársági tervezési csoportok felállítása
- Projektterv gyűjtés elindítása, a beérkezett ötletek értékelése

Kommunikáció eszköze: HACS honlap, email az egyesület tagjainak, a beérkezett észrevételek rendszerezése és továbbítása az elnökség részére

Folyamatos személyes email-es és telefonos konzultációs lehetőség biztosítása az egyesület székhelyén

2023. II. negyedév:

- Projektterv gyűjtés, a beérkezett ötletek értékelése
- Mikrotársági és a Koppányvölgy Natúrpark tervezői csoportok ülései
- Kommunikáció eszköze: HACS honlap, zoom –os kapcsolattartás, a fórumokon tett észrevételek rendszerezése és továbbítása az elnökség részére
- Kommunikáció eszköze: HACS honlap,

Kommunikáció eszköze: HACS honlap, a beérkezett észrevételek rendszerezése és továbbítása az elnökség részére

Folyamatos személyes email-es és telefonos konzultációs lehetőség biztosítása az egyesület székhelyén

2023. III. negyedév:

- HFS előzetes egyeztetése, az észrevételek alapján a HFS módosítása
- Mikrotársági tájékoztató fórumok (Tab, Ádánd, Kőröshegy), a fórumokon tett észrevételek rendszerezése és továbbítása az elnökség részére
- A végső válltozatának kidolgozása és elfogadása
- Kommunikáció eszköze: HACS honlap, a beérkezett észrevételek rendszerezése és továbbítása az elnökség részére, tematikus csoport ülések,
- HFS közgyűlési elfogadása

Kommunikáció eszköze: HACS honlap

Folyamatos személyes email-es és telefonos konzultációs lehetőség biztosítása az egyesület székhelyén

2023. IV. negyedév - 2024.:

- HFS alapján a pályázati felhívások kidolgozása, kiírása
- felhívásokkal kapcsolatos tájékoztató fórumok, egyéni konzultációk

Kommunikáció eszköze: HACS honlap

Folyamatos személyes email-es és telefonos konzultációs lehetőség biztosítása az egyesület székhelyén

2025 -2027:

- projektek megvalósításával, az elszámolásokkal kapcsolatos fórumok, egyéni konzultációk

Kommunikáció eszköze: HACS honlap

Folyamatos személyes email-es és telefonos konzultációs lehetőség biztosítása az egyesület székhelyén

6. A kommunikációs tevékenység pénzügyi terve^[Sz28]

Időszak	Tervezett kommunikációs költség
2023. I. negyedév	30.000
2023. II. negyedév	30.000
2023. III. negyedév	40.000
2024. év	50.000
2025. év	40.000
2026. év	40.000
2027. év	30.000

9.4 Egyéb, a HACS által megvalósított projektek

A HACS területének déli felén fekvő, meggyengült humán tőkével rendelkező, elmaradott települések (Koppányvölgy Natúrpark) fejlesztése külön erőfeszítést kíván a további leszakadás mérséklése érdekében. Különösen fontos a térség klímarezilienciájának erősítése, és a humán tőke fejlesztésére irányuló lehetőségek feltárására és kihasználása, és az, hogy a globális trendek keltette egyre gyorsabb változások (klímaváltozás, AI, geopolitikai helyzet, bomlasztó technológiák, innovációk, stb.) ne fokozzák a leszakadást. A helyi adottságok ismeretében folyamatosan figyelemmel kell kísérni az említett folyamatokat és a hozzájuk tartozó pályázati és egyéb lehetőségeket, segíteni kell a célcsoport tudásszintjének biztosítását, reális megvalósítási terveket (pályázatokat) kell kidolgozni és megvalósítani. Ezen kívül részt kell venni a releváns szakmai diskurzusban hazai és európai szinten, amit leginkább az okosfalu témájú szervezetek, események biztosíthatnak. HACS szervezetünk részt vett az Európai Smart Village Network alapításában, másrésről feladata a Koppányvölgy Natúrpark segítése és a hozzá tartozó 10 legelmaradottabb település külön segítése, de a kapcsolódó feladatok meghaladták a HACS anyagi lehetőségeit. A probléma megoldása érdekében HACS szervezetünk szeretné létrehozni és működtetni a Koppányvölgy Natúrpark településeit segítő Okosfalu Szolgálatot a HACS saját projektjének megvalósítására tervezett 25.000.000 Ft forráskeret terhére. A célzott területi fókuszú helyi fejlesztési szolgálat működését 3 évre tervezzük. A forráskeretből egy fő foglalkoztatását, kisebb szakmai fórumok szervezésének és a tudástranszfer egyéb folyamatainak (tájékoztatónkon, szakmai rendezvényeken való részvétel) költségeit fedeznénk. SWOT kapcsolódás: E1, E2, GY2, GY3, GY4, GY5, L2, L3, L4 V3, V4.

10. Monitoring és Indikátorok

A monitoring folyamatok eredményeinek révén az Európai Bizottság értékes információkhoz jut, amelyek:

- elemzési szempontból szilárdan megalapozzák a jövőbeni szakpolitikai tervezőmunkát;
- segítséget nyújtanak a szakpolitikai célkitűzések és a programok célkitűzéseinek kidolgozásához, a későbbiekben pedig eszközül szolgálnak a kitűzött célok hosszú távú megvalósulásának mérése során.

A monitoring megfelelő végrehajtásának feltétele, hogy a szakpolitikai célkitűzések és a tervezett intézkedések összhangban legyenek egymással. A kiegyensúlyozott területfejlesztés, során hangsúlyos szerepet kap a foglalkoztatás és növekedés előmozdítása, illetve a szegénység visszaszorítása a vidéki térségekben.

A közös kereten belül végzett értékelés a szakpolitikai intervenciók intézkedések hatását hivatott felmérni. Az értékelés tényekkel szolgál a döntéshozatali munkához, és javítja a KAP keretében végrehajtott intervenciók intézkedések hatékonyságát, hasznosságát és eredményességét. Ezen túlmenően az átláthatóságot és az elszámoltathatóságot is növeli, és előmozdítja a kapcsolódó tanulási folyamatokat.

Annak érdekében, hogy az értékelések szerves részét képezzék a szakpolitikai döntéshozatali folyamatnak, és teljesüljenek az előírt referenciaértékek, a Bizottság iránymutatásokat és eszköztárat dolgozott ki a jogalkotás minőségének javítása érdekében, melyek követelményeket fogalmaznak meg, és ismertetik a bevált módszereket a KAP kiértékelésére vonatkozóan.

2021. december 6-án az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a KAP-stratégiai tervekhez nyújtott támogatásra vonatkozó szabályok megállapításáról szóló (EU) 2021/2115 rendeletet. Ez a rendelet létrehozta a teljesítmény-, monitoring és -értékelési keretet, amelyet 2023 és 2027 között kell majd alkalmazni a közös agrárpolitikára vonatkozóan.

A teljesítmény-, monitoring és -értékelési keret elősegíti, hogy a szakpolitikai hangsúly a szabályoknak való megfelelésről a teljesítményre és az eredményekre helyeződjön át. Ez az új teljesítményalapú teljesítési modell közös teljesítménymutatókat alkalmaz.

Ezek közé a közös teljesítménymutatók közé tartoznak a következő indikátorok:

- kimeneti mutatók, amelyek a KAP végrehajtásának nyomon követésére fognak szolgálni;
- eredménymutatók, amelyek segítségével figyelemmel lehet kísérni, milyen előrelépést érnek el az uniós országok az előre kitűzött célértékek teljesítése terén;
- kontextus- és hatásmutatók, amelyek használatával meg lehet állapítani, hogy általánosságban hogyan teljesít, a szakpolitika a KAP célkitűzéseire képest.

A HACS-okra vonatkozó adatok

- A HACS tervezési területével lefedett települések száma, a lakossági adatok (a HACS területének népességére vonatkozó információ).
- A HACS tagjainak teljes száma az alábbi bontás szerint:
 - azok amelyek valamely közigazgatási szervet képviselnek;
 - azok, amelyek helyi magángazdasági érdekeket képviselnek (például gazdasági szervezetek, helyi vállalkozások stb.);
 - azok, amelyek helyi szociális érdekeket képviselnek (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.), valamint
 - az egyéb eltérő kategóriákba sorolható tagok.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok teljes száma szervezettípus szerinti bontásban:
 - azon tagok száma, akik valamely közigazgatási szervet képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek helyi magángazdasági érdekeket (például gazdasági szervezeteket, helyi vállalkozásokat stb.) képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek helyi szociális érdekeket (például nem kormányzati szervezeteket, helyi egyesületeket stb.) képviselnek;
 - azon tagok száma, akik/amelyek az egyéb eltérő kategóriákba sorolhatóak.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó HACS tagok neve.
- A HACS döntéshozó testületét alkotó tagok életkora, kiemelten a fiatalok száma a HACS döntéshozó testületében, 41. életévét be nem töltött személy.

A HACS-ok tevékenységeire vonatkozó adatok

- A HACS által végrehajtott műveletek száma összesen (a HF-ek keretében kibocsátott TO-kban szereplő kedvezményezettek megbontása jogi státusz szerint):
 - a magánszemélyek vagy vállalkozások által végrehajtott műveletek száma;
 - a közigazgatási szervek által végrehajtott műveletek száma;
 - a helyi magángazdasági érdekek képviselői (például vállalkozói szövetségek, kereskedelmi kamara stb.) által végrehajtott műveletek száma;
 - a helyi szociális érdekek képviselői (például nem kormányzati szervezetek, helyi egyesületek stb.) által végrehajtott műveletek száma;
 - a kutatási szervezetek által végrehajtott műveletek száma;
 - a több, különböző típusú szereplő által közösen végrehajtott műveletek száma;

- eltérő kategóriákba tartozó szereplő által végrehajtott műveletek száma.

- A HACS által végrehajtott interregionális együttműködési projektek száma.
- A HACS által végrehajtott transznacionális együttműködési projektek száma.
- A tudástranszferhez kapcsolódó műveletek száma, beleértve a fenntartható, gazdasági, társadalmi, környezeti és éghajlatbarát teljesítményre vonatkozó tanácsadást, képzést és tudáscserét.
- A termelői szervezetekkel, a helyi piacokkal, a rövid ellátási láncokkal és a minőségrendszerekkel kapcsolatos műveletek száma, beleértve a beruházások támogatását, a marketingtevékenységeket stb.
- A megújuló energia-termelési kapacitásokhoz kapcsolódó műveletek száma, beleértve a biomassza alapú energiatermelés kapacitásaihoz kapcsolódó műveleteket is.
- A környezeti fenntarthatósághoz, valamint az éghajlatváltozás mérséklésével és az ahhoz való alkalmazkodással kapcsolatos célok eléréséhez hozzájáruló műveletek száma a vidéki térségekben.
- A munkahelyteremtő műveletek száma.
- A vidéki vállalkozásokat – többek között a biomassza alapú gazdaság területén működő vállalkozásokat – támogató műveletek száma.
- Az intelligens falvakra vonatkozó stratégiákkal kapcsolatos műveletek száma.
- A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához, többek között a széles sávú rendszerekhez való hozzáférést javító műveletek száma.
- A társadalmi befogadás területén végrehajtott műveletek száma.
- Az egyéb, eltérő kategóriákba tartozó műveletek száma.

10.1 Monitoring

A közös kereten belül végzett monitoring kulcsfontosságú információkkal szolgál a KAP végrehajtásáról. Az Európai Bizottság szorosan nyomon követi a mezőgazdasági piacok alakulását, a vidékfejlesztés terén jelentkező fejleményeket és a KAP forrásainak felhasználását.

Az Egyesület a HFS specifikus céljaihoz kimeneti indikátorokat határozott meg.

A pályázók a monitoring adatszolgáltatási kötelezettségükről, a szükséges igazoló dokumentumokról több alkalommal és módon is tájékoztatást kapnak. Elsőként a pályázat benyújtását megelőzően, a kötelező konzultációk alkalmával kerülnek áttekintésre és megbeszélésre az egyes pályázatokra vonatkozó indikátorok és az ezek megvalósulását igazoló dokumentumok. Később az egyesület által szervezett tájékoztatók alkalmával személyesen, valamint a pályázók számára biztosított személyes és telefonos konzultációs lehetőség révén kaphatnak tájékoztatást a pályázatok benyújtásával és megvalósításával kapcsolatos kérdések mellett a monitoring adatszolgáltatásról is.

A minél szélesebb körű tájékoztatás érdekében az egyesület (a nyilvános adatok körére vonatkozó jogszabályi előírások figyelembevételével) honlapján is közzéteszi a pályázók által elnyert támogatásra, valamint a HFS indikátoraira vonatkozó monitoring adatokat

A pályázóknak az egyes indikátorokra vonatkozóan tett vállalásaikat szerepeltetniük kell a benyújtott pályázati dokumentációban. Az Egyesület munkatársai ezekből kiemelik és saját nyilvántartásukban rögzítik az egyes pályázók esetében érvényes indikátor értékeket, majd ezeket összesítve évente tájékoztatót készítenek az egyesület elnöksége számára.

A kedvezményezettek számára a felhívásokban előírásra kerül az indikátorokkal kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettség. Az intézkedésekhez kapcsolódó kimeneti indikátorok teljesítését igazoló dokumentációt a kedvezményezetteknek a záró kifizetési kérelem benyújtását követő 10 napon belül kell megküldenie a HACS számára.

A támogatást nyert és megvalósult fejlesztésekről a pályázóknak a fenntartási időszakban is adatokat kell szolgáltatnia az egyesület felé a pályázati felhívásokban rögzített kötelezettség alapján. Ennek célja, hogy a fenntartási időszakban is ellenőrizhető legyen a pályázatban vállalt indikátor értékek teljesítésülése. Az indikátorok teljesítéséről a

kedvezményezetteknek a fenntartási időszakban, a záró kifizetési kérelem benyújtását követően évente kell adatot szolgáltatnia a HACs számára. A fenntartási időszakban a pályázók által megküldött adatok alapján az egyesület munkatársai összesítést készítenek az egyes indikátorok HFS-ben szereplő célértékeinek teljesüléséről, amelyet az egyesület elnöksége elé terjesztenek. Az elnökség az így kapott adatok alapján dönt a szükséges beavatkozásokról, a HFS esetleges módosításáról.

10.2 Az indikátorok megadása

Indikátor neve	Indikátor leírása	Indikátor mértékegysége	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Képzésben, tanácsadásban, ismeretcsereben résztvevők száma	R.1 ^{PR} A teljesítmény javítása ismeretek és innováció révén: A fenntartható gazdasági, társadalmi, környezeti, éghajlattal és az erőforrások hatékonyságával kapcsolatos teljesítmény javítása érdekében tanácsadásban részesülő, illetve képzésben, ismeretcsereben vagy az európai innovációs partnerség KAP által támogatott operatív csoportjaiban részt vevő személyek száma	személyek száma	-	-	-	-	-	-	-
Termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok száma	R.10 ^{PR} Az ellátási lánc szervezetségének javítása: A KAP keretében támogatott termelői csoportokban, termelői szervezetekben, helyi piacokon, rövid ellátási láncokban és minőségrendszerekben részt vevő gazdaságok aránya	gazdaságok száma	-	-	-	-	-	-	-
Kiépipített megújuló energiatermelő kapacitás	R.15 A mezőgazdaságból, erdőszetből, valamint egyéb megújuló forrásokból származó megújuló energia: Támogatott beruházások a megújulóenergia-	kilowatt	-	-	-	-	-	-	-

	termelés kapacitásbővítésébe, a biomassa-alapú energiák termelését is beleértve (kW)								
	Napelemes fejlesztések		-	-	-	-	-	-	-
	Biomassza		-	-	-	-	-	-	-
	Egyéb		-	-	-	-	-	-	-
Új munkahelyek száma	R.37 Növekedés és munkahelyteremtés a vidéki térségekben: KAP-projektek keretében támogatott új munkahelyek (önfoglalkoztatás is, de a projekt kiépítéséhez szükséges munka nem)	teljes munkaidős egyenérték	0	0	0	0	2	2	2[Sz29]
A KAP támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok száma	R.39 A vidéki gazdaság fejlesztése: A KAP keretében nyújtott támogatással fejlesztett vidéki gazdaságok, köztük a biomassa alapú gazdaságok száma	gazdaságok száma	-	-	-	-	-	-	-
A támogatott „okos falu” stratégiák száma	R.40 A vidéki gazdaság okos átmenete: A támogatott „okos falu” stratégiák száma	„okos falu” stratégiák száma	-	-	-	-	-	-	-
A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság száma	R.41 ^{PR} Összeköttetés teremtése Európa vidéki térségei között: A szolgáltatásokhoz és az infrastruktúrához a KAP- támogatásnak köszönhetően jobb hozzáféréssel rendelkező vidéki lakosság aránya	fő	-	-	-	-	-	-	-
Rendezvényeken résztvevők száma + felzárkóztatási projektek érintettjeinek száma	R.42 A társadalmi befogadás előmozdítása: A társadalmi befogadást célzó, támogatásban részesülő projektekkel érintett személyek száma	fő	-	-	-	-	-	-	-
Beszerzett eszközök száma	A projekt keretében szerzett eszközök száma	db	-	-	-	-	-	-	-

Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	Fejlesztéssel érintett vállalkozások száma	db	0	0	0	0	0	6	8
Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	Fejlesztéssel érintett önkormányzatok száma	db	-	-	-	-	-	-	-
Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	Fejlesztéssel érintett szervezetek száma	db	0	0	0	0	0	4	4
Megvalósult rendezvények száma	A projekt keretében megvalósult rendezvények száma	db	-	-	-	-	-	-	-
Közösségi okosfalú megoldásokat alkalmazó szervezetek száma	A projekt keretében okosfalú fejlesztéseket megvalósító szervezetek száma	db	0	0	0	0	0	2	2
Létrehozott, illetve fejlesztett turisztikai vonzerők száma	A projekt keretében létrehozott, illetve fejlesztett turisztikai vonzerők száma	db	0	0	0	0	0	2	2

11. Indikatív pénzügyi terv

a) A HFS fejlesztési forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

Ssz.	Az intézkedések megnevezése	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen	%
1.	Közösségi okosfalú megoldások alkalmazása	0	0	40	50	0	90	14,74
2.	Turisztikai vonzerőfejlesztés	0	0	50	35	10	95	15,56
3.	A térségi humán tőke felkészítése és megerősítése	0	20	30	0	0	50	8,19
4.	Mikrovállalkozások és őstermelők helyi termék fejlesztő, termelő, feldolgozó és piacra jutást segítő, illetve szolgáltató tevékenységeinek támogatása	0	0	130	60	20,1	210,1	34,41
5.	HACS saját projekt	0	0	25	0	0	25	4,1
	Összesen	0	20	285	135	30,1	470,1	77

A %-os értékek a VP6-19.1.1-23 kódszámú felhívás 1. sz. mellékletében a Koppányvölgyi Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület számára meghatározott indikatív fejlesztési forráskeret arányában értelmezendők.

b) A HACS működési és animációs forrásfelhasználásának ütemezése (millió Ft)

	2023	2024	2025	2026	2027	Összesen
Működési költségek	0	35,0	35,05	35,07	35,08	140,2
Animációs költségek	0	0,1	0,05	0,03	0,02	0,2
Egyéb tervezett bevételek	0	0,3	0,3	0,3	0,3	1,2
Összesen	0	35,4	35,4	35,4	35,4	141,6

A működési költségek esetében a bérköltségeket és járulékokat, a működés dologi költségeit, illetve a működéssel összefüggő szolgáltatások (telefon, internet, banki szolgáltatások) költségeit terveztük.

Az animációs költségek esetében a fórumok szervezésével kapcsolatos költségek (bérleti díj, catering költség) kerültek tervezésre. Az egyéb költségek között a tagdíj bevételek kerültek tervezésre.

Mellékletek

1. számú melléklet: A HACS összetételének részletes bemutatása

1. A HACS összetétele (elnökség, tagság, munkacsoportok taglistája név/szervezet, a HACS-ban betöltött pozíció és a szakterület megnevezésével).

A Koppányvölgyi Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület, mint LEADERHACS tagsága

	Település	Név	Szervezet
1.	Balatonszemes	Németh Kornélné	Balatonszemes Község Önkormányzata
2.	Balatonőszöd	Antal János	Balatonőszöd Község Önkormányzata
3.	Balatonszárszó	Fekete János	Balatonszárszó Nagyközség Önkormányzata
4.	Balatonszárszó	Ratku Mihály	Ramiép Kft.
5.	Szólád	Hajdú Zoltán Levente	Szóládi Ref. Egyházközség
6.	Szólád	Rózsás Elemér	Szólád Község Önkormányzata
7.	Nagycepely	Zsiga Zita	Nagycepely Község Önkormányzata
8.	Teleki	Hári László	Teleki Község Önkormányzata

9.	Kötcse	Dr Feledy Gyula	Kötcse Község Önkormányzata
10.	Kötcse	Gutman László	Gutman Pince Kft.
11.	Balatonföldvár	Holovits Huba	Balatonföldvár Város Önkormányzata
12.	Kőröshegy	Marczali Tamás	Kőröshegy Község Önkormányzata
13.	Szántód	Vízvári Attila	Szántód Község Önkormányzata
14.	Kereki	Csicsai László	Kereki Község Önkormányzata
15.	Bálványos	Sebestyén Gyula	Bálványos Község Önkormányzata
16.	Pusztaszemes	Csicsa Dániel	Pusztaszemes Község Önkormányzata
17.	Zamárdi	Csákovics Gyula	Zamárdi Város Önkormányzata
18.	Zamárdi	Pach Gábor	Pálinkatanoda Kft.
19.	Balatonendréd	Késmárki Tibor	Balatonendréd Község Önkormányzata
20.	Som	Kovács Szilveszter	Som Község Önkormányzata
21.	Nagyberény	Tóth András Károly	Nagyberény Község Önkormányzata
22.	Balatonszabadi	Hosszú-Kanász Eszter	Balatonszabadi Község Önkormányzata
23.	Balatonvilágos	Takács Károly	Balatonvilágos Község Önkormányzata
24.	Ádánd	Szatmári Kornélia	Ádánd Község Önkormányzata
25.	Nyim	Pistár Péter	Nyim Község Önkormányzata
26.	Nyim	Zimmermann Dániel	Felkelő Nap Közhasznú Egyesület
27.	Siójut	Balassáné Ujvári Zsuzsanna	Siójut Község Önkormányzata
28.	Koppányszántó	Niklai Gábor	Koppányszántó Község Önkormányzata
29.	Koppányszántó	Dávidné Nagy Tímea	Koppányszántó Jövőjéért Egyesület
30.	Koppányszántó	Romvári Róbert Károly	Rural Renaissance Bt.
31.	Értény	Gománné Szabó Zsuzsanna	Értény Község Önkormányzata
32.	Értény	Orsós László	Értény Község Roma Nemzetiségi Önkormányzat
33.	Értény	Kiss Nikoletta	GB Project Kft.
34.	Tab	Schmidt Jenő	Tab Város Önkormányzata
35.	Tab	Tiborcz Dániel	Tab és Környéke Evangélikus Egyházközség

36.	Bábonymegyer	Knopf Antal	Bábonymegyer Község Önkormányzata
37.	Kisbárapáti	Keszegné Csordás Krisztina	Kisbárapáti Község Önkormányzata
38.	Kisbárapáti	Kiss Jánosné	Kisbárapáti Szülőfalukért Alapítvány
39.	Fiad	Gyurik Attila	"Fiadért" Egyesület
40.	Bonnya	Gálné Farkas Eleonóra	Csodák Völgye Alapítvány
41.	Somogyacsa	Mészáros József	M-Aranykalász Kft.
42.	Somogydöröcske	Gelencsér Géza	Völgy Hangja FTKE
43.	Somogydöröcske	Varga Viktória	G & V Quest Bt.
44.	Somogydöröcske	Korompay Zoltán Sándor	Geo Concept Kft.
45.	Somogydöröcske	Pongráczné Szinek Angéla	Somogydöröcske Egyesülete
46.	Szorosad	Simonics Ervin Gyula	Somogyerdő Kft.
47.	Törökkoppány	Ifj. Varga György	Törökkoppány Község Önkormányzata
48.	Törökkoppány	Kurucz Tibor	Törökkoppányi Szabadidő és Tömegsport Egyesület
49.	Törökkoppány	Kuruczné Forró Katalin	Törökkoppány Községért Közalapítvány
50.	Kára	Füzesi Tamás Gyula	Defker Bt.
51.	Zics	Nagy Jenő Józsefné	Zics Község Önkormányzata
52.	Nágocs	Simor Ákos	Nágocs Község Önkormányzata
53.	Andocs	Kovács János	Andocs Borbarátok Egyesülete
54.	Andocs	Huszár Vendel	Andocsi Kossuth Mg. Kft.
55.	Andocs	Werner Józsefné	Andocs Község Önkormányzata
56.	Somogymeggyes	Herczeg Károly	Somogymeggyes Község Önkormányzata
57.	Kapoly	Vidus Lajos	Kapoly Község Önkormányzata
58.	Zala	Kadlicskó András	Egyéni Vállalkozó
59.	Kánya	Léner Ferenc	Kánya Község Önkormányzata

60.	Tengőd	Lakos János	Tengőd Község Önkormányzata
61.	Tengőd	Denke Valéria	Tengődért Közalapítvány
62.	Sérsekszőlős	Teleki Ákos Zoltán	Sérsekszőlős Község Önkormányzata
63.	Torvaj	Léner Péter	Torvaj Község Önkormányzata
64.	Somogyegres	Berta János	Egyéni Vállalkozó
65.	Bedegkér	Steinbacher Jenő	Bedegkér Község Önkormányzata

A Koppányvölgyi Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület, mint LEADER HACS elnöksége

Név	Szervezet	Tisztség
Gelencsér Géza	Völgy Hangja Fejlesztési Társaság Közhasznú Egyesület	elnök,
Schmidt Jenő	Tab Város Önkormányzata	alelnök,
Lakos János	Tengőd Község Önkormányzata	alelnök
Romvári Róbert	Rural Renaissance Bt.	tag
Varga György	Törökkoppány Község Önkormányzata	tag
Szatmári Kornélia	Ádánd Község Önkormányzata	tag
Hajdu Zoltán Levente	Szóládi Református Egyházközség	tag
Pach Gábor	Pálinkatanoda Kft.	tag
Tiborcz Dániel	Tab és Környeke Evangélikus Egyházközség	tag
Gutman László	Gutman Pince Kft.	tag
Niklai Gábor	Koppányszántó Község Önkormányzata	tag

HACS szervezeti felépítése (az egységek megnevezése, humán kapacitás, összetétele, feladat és felelősségi körei, jogosítványai),

Az egyesület legfőbb döntéshozó szerve a közgyűlés, amelynek feladatai és jogkörei egyrészt az egyesület működéséhez másrészt a HFS elkészítéséhez és megvalósításához kapcsolódnak.

Az egyesület működésével összefüggésben a közgyűlés ellátja a jogszabályokban előírt feladatait többek közt az alapszabály elfogadásával, módosításával, tagdíj meghatározásával, éves költségvetés elfogadásával kapcsolatos teendőket. Kiemelt feladata az egyesület elnökségének a felügyelő bizottságának megválasztása, velük összefüggésben a munkáltatói jogok gyakorlása. Az elnökség megválasztása során biztosítja a nők és a fiatalok képviseletét az elnökségben.

A HFS elkészítésével és megvalósításával kapcsolatban az egyesület közgyűlésének legfontosabb feladata az elkészített HFS elfogadása, illetve a későbbi felülvizsgálatokat követő jóváhagyása.

A közgyűlés által a tagságból választott 11 fős, 5 éves időtartamra választott elnökség feladatai – a közgyűléshez hasonlóan – egyrészt az egyesület működésével kapcsolatos jogszabályi kötelezettségeket (döntés tagfelvételtől, éves költségvetés és beszámoló elkészítése, közgyűlés elé terjesztése, a közgyűlés által delegált feladatként az SZMSZ elfogadása), másrészt a HFS

elkészítésével és megvalósításával kapcsolatosak. Az alapszabály alapján az elnökség választja ki a döntés előkészítő és végrehajtó feladatokat ellátó munkaszervezet vezetőjét. A tagfelvétel során megvizsgálja, hogy a kérelmező rendelkezik-e az előírt két tag ajánlásával és többségi szavazással dönt a tagfelvételi kérelem elfogadásáról.

A stratégia elkészítésével és megvalósításával kapcsolatban az elnökség feladatai közé tartozik, hogy a tervezési folyamatot összefogó és irányító testületként a közgyűlési előterjesztés előtt előzetesen megtárgyalja az egyesület munkaszervezete és a tervezői csoportok által készített, a fórumok keretében véleményezett HFS-t.

A Helyi Fejlesztési Stratégia végrehajtása során az elnökség dönt a felmerülő feladat ellátási kérdésekben.

Megfelelő időtartam biztosításával dönt a pályázati felhívások vagy folyamatban levő projektbenyújtási eljárások előkészítéséről és közzétételéről, beleértve a kiválasztási kritériumok meghatározását és súlyozását a HFS-el összhangban.

A Bíráló Bizottsági munka során mérlegeli a támogatás szükségességét (a pályázó ennek hiányában nem lenne képes megvalósítani a projektet), biztosítja, hogy a döntések során a szavazatok 50 %-át állami vagy önkormányzati költségvetési gazdálkodó szervnek nem minősülő partnerek adják.

Gondoskodik a HFS-nek a támogatott műveletek végrehajtásának eredményeiről rendelkezésre álló adatokat figyelembe vevő monitoringjáról.

A közgyűlés és az elnökség által hozott döntések végrehajtásáért az egyesület elnöke felelős. Feladatai közé tartozik Az Elnökség és a Közgyűlés munkájának szervezése, az ülések összehívása és vezetése, az egyesület gazdasági ügyeinek felügyelete. E mellett munkáltatói jogokat gyakorol az Egyesület Munkaszervezet vezetője felett, valamint képviseli az egyesület a nyilvánosság felé.

Az egyesület döntés előkészítő és végrehajtó operatív feladatait a munkaszervezet látja el, melynek irányításáért a munkaszervezet vezető felelős. A munkaszervezet feladatai közé tartozik a támogatási kérelmek ügyintézése, illetve a döntéselőkészítés az elnökség számára. E mellett projektgenerálással és tanácsadással segíti a helyi szereplők fejlesztési és végrehajtási (projektirányítási) tevékenységét.

2. A HACS tervezett munkaszervezeti felépítésének (személyek, feladatok, helyszín) és a működés fizikai feltételeinek bemutatása

Az egyesület elnöke és munkaszervezet vezetője is alapos térségi ismeretekkel és jelentős vidékfejlesztési tapasztalattal rendelkezik, amelyek megalapozzák a HFS sikeres megvalósítását.

Gelencsér Géza

Az egyesület elnöke, a LEADER+ és a 2007-2013 és a 2014-2020 közötti időszak LEADER programjainak előkészítését és megvalósítását vezette. Agrármérnök és angol szakfordító diplomával, valamint jelentős tájökológiai tapasztalatokkal rendelkezik. 6 évig a földművelésügyi tárcánál dolgozott tanácsadóként az EU csatlakozást megelőző időszakban PHARE fejlesztési programok előkészítésén és megvalósításán, majd két éven keresztül a hazai KKV fejlesztési EU program nemzetközi igazgatója volt. Ezt követően a közmédiában az EU csatlakozással kapcsolatos munkákkal, valamint program és projekt fejlesztési szakértői tevékenységgel foglalkozott, majd 2004-től a Külső-Somogyban lévő Koppányvölgy térség közösség-vezérelt helyi fejlesztési tervezését és az így kialakult program megvalósítását irányította. Közreműködik a területfejlesztési tervezésben is, tagja a Somogy-megyei területfejlesztési tervezés koordinációs bizottságnak.

Váczi Korinna

Az egyesület munkaszervezet vezetője 2008-óta, azt megelőzően a LEADER+ munkaszervezet munkatársa. Idegenforgalmi közgazdasági végzettséggel, pénzügyi-számviteli ügyintézői minősítéssel és német felsőfokú nyelvtudással rendelkezik. A

LEADER+ program megvalósítása óta vesz részt a térségi vidékfejlesztési munkában, helyismerete, kapcsolatrendszere és szakmai gyakorlati tudása kulcsfontosságú munkatárssá tették a szervezetben.

A HACS munkáját segíti, a térségben LEADER + gesztorszervezeti feladatokat ellátó, 2004. évben alakult Völgy Hangja Fejlesztési Társaság Közhasznú egyesület is, amely az elmúlt években több, a mélyszegénységben élők felzárkóztatását segítő, térségi kihatású szociális programot valósított meg. A rendelkezésre álló szociális és társadalmi tapasztalatok és ismeretek felhasználásra kerültek a HFS elkészítéséhez és segítik annak sikeres megvalósítását.

A működés fizikai feltételeinek bemutatása

A Koppányvölgyi vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület a 2014 – 2020 közti időszakban 49 db, teljes közigazgatási területtel a HACS-hoz tartozó településre vonatkozóan látta el a munkaszervezeti feladatokat, az MVH feladat delegálási szerződésében meghatározott feltételek szerint.

Az egyesület Törökkoppány községben levő, a szükséges bútorzattal jól felszerelt központi irodájában 4 db szélessávú internet elérhetőséggel és nyomtatóval rendelkező számítógépes munkaállomás került kialakításra. A kommunikációt az internetes kapcsolat mellett vezetékcsatlakozású telefon és fax, illetve mobil telefonos előfizetés is biztosítja. Az irodai munkát 4 db laptop mellett 1 db nagy teljesítményű, A3 és A4 lapméretű fénymásoló és szkennelő segíti.

Az irodában lehetőség van külön helyiségben történő ügyfélfogadásra, illetve rendelkezésre áll 1 db 50-60 fő befogadására alkalmas terem, a nagyobb létszámú rendezvények lebonyolítására. A rendezvénytechnikai eszközök (projektor, laptop, vetítővászon) szintén megtalálhatóak az egyesület eszköztárában.

3. Az értékelés/kiválasztás folyamatának bemutatása:

Az egyesület alapszabálya a közgyűlési tagok által megválasztott elnökségre delegálja a Helyi Fejlesztési Stratégia megvalósításával kapcsolatos döntéseket, így a pályázatok kiválasztásával kapcsolatos döntéshozatalt is. Ennek alapján a Koppányvölgyi Egyesület elnöksége látja el a Bíráló Bizottság feladatokat.

A döntéshozatali folyamat alapelvei:

- A döntés előkészítést az egyesület munkaszervezete végzi a négy szem elv alapján. Az egyesület a saját Helyi Fejlesztési Stratégiája alapján meghirdetésre kerülő pályázatokra vonatkozóan segítséget nyújt a projektek fejlesztése, pályázatok elkészítése során (javasol, tanácsol, információt szolgáltat).
- A pályázatokkal kapcsolatos döntést az elnökség az elfogadott HFS, a pályázati felhívások és a vonatkozó jogszabályok alapján többségi szavazással hozza meg. Az alapszabály alapján az elnökség határozatképes, ha a 11 tagból legalább 6 fő jelen van.
- Az elnökség a döntéshozatal során biztosítja, hogy szavazatok legalább 50 %-át állami hatóságnak nem minősülő partnerek adják.
- Azok az elnökségi tagok, akik részt vettek a projektek kidolgozásában (tartalmának kialakítása, pályázat elkészítése), illetve a pályázó személye okán érintettek, nem vehetnek részt a döntésben. Az érintettséget az elnökségi tagoknak a döntéshozatalt megelőzően jeleznie kell az elnökség felé.
- Az elnökség többségi szavazással dönt a HFS-ben meghatározott pályázatok pontszámáról és az ennek alapján kialakult pályázati rangsorról.

A részletes döntéshozatali eljárásrend az IH által a későbbiekben kiadott útmutatás alapján kerül meghatározásra.

Az elnökség a szakaszos támogatási kérelem benyújtáshoz igazodva tart Bíráló Bizottsági ülést, ahol az időközben beérkezett pályázatok kerülnek bírálatra és rangsor állításra.

A döntéssel kapcsolatos tájékoztatási tevékenységet az egyesület munkaszervezete látja el. Ennek keretében a központilag előírt módon értesíti a pályázót a Bíráló Bizottság döntéséről.

Ezen kívül a nyertes pályázatok nyilvános adatai a pályázók tájékoztatását követően közzétételre kerülnek az egyesület honlapján

2. számú melléklet: tervezői csoportok

Siófoki térségi tervezői csoport

Tóth András Károly	Nagyberény Község Önkormányzata
Hosszú-Kanász Eszter	Balatonszabadi Község Önkormányzata
Balassáné Ujvári Zsuzsanna	Siójut Község Önkormányzata
Magyar Anita	Ádándi Református Egyházközség
Fridrich György	Sióvölgye Turisztikai és Szabadidősport Egyesület
Megyeri Nikoletta	Ádánd Község Sportegyesület
Csallós Krisztina	Nyim-i Lovas- és Kutvás Terápiás Közhasznú Egyesület
Viszló Ferenc	Kelet Autóbontó Kft

Balatonföldvári térségi tervezői csoport

Hári László	Teleki Község Önkormányzata
Marczali Tamás	Kőröshegy Község Önkormányzata
Dr. Feledy Gyula	Kötcse Község Önkormányzata
Hajdú Zoltán Levente	Szóládi Református Egyházközség
Végh Szabolcs	Mennyegző Értéktörő Egyesület
Szücsné Tóth Nikoletta	Kőröshegyi Kulturális és Turisztikai Egyesület
Sükösd Orsolya	Egyéni vállalkozó
Ratku Mihály	Ramiép Kft.

Tabi térségi tervezői csoport

Simor Ákos	Nágocs Község Önkormányzata
Lakos János	Tengőd Község Önkormányzata
Teleki Ákos Zoltán	Sérsekszőlős Község Önkormányzata
Tiborczi Dániel	Tab és Környéke Evangélikus Egyházközség
Reichert Róbert	Multiker 3 Kft
Kadlicskó András	Egyéni Vállalkozó
Kovács János	Andocs Borbarátok Egyesülete
Kányai Értéktörő Alapítvány	Ifj. Szabó Árpád

Koppányvölgy Natúrpark tervezői csoport

Ifj. Varga György	Törökkoppány Község Önkormányzata
Kristóf Györgyi	Miklósi Község Önkormányzata

Gyurik Attil	Fiad Község Önkormányzata
Simonics Ervin Gyula	Somogyerdő Kft.
Füzesi Dániel	Őstermelő
Pongráczné Szinek Angéla	Somogydöröcske Egyesülete
Kurucz Tibor	Törökkoppányi Szabadidő és Tömegsport Egyesület
Dávidné Nagy Tímea	Koppányszántó Jövőjéért Egyesület

3. számú melléklet: SWOT analízis

ERŐSSÉGEK GAZDASÁG (G) 1. A legelőgazdálkodás, gyümölcs és szőlőtermesztés, gyógynövénytermesztés és erdészet számára kedvező agro-ökológiai adottságok 2. Szőlő és gyümölcstermesztési alapok, új ültetvények, biogazdaságok, új kultúrák 3. Turisztikai vonzerő: Balaton, háttértelepülések táji és örökségi értékei, főváros közelség (M7) 4. A helyi termék infrastruktúra egyes közösségi elemei létrejöttek 5. A térségben lévő kb. 100 db, 50 ha-t meghaladó családi gazdaság 6. Létrejött a Koppányvölgy Natúrpark és a háttértelepülések turizmusfejlesztést megalapozó szolgáltatásai 7. Az agro-biodiverzitás helyi értékei még fellelhetők KÖRNYEZET (K) 1. Gazdag természeti örökség: vizes élőhelyek, gyepterületek, erdők (13 Natura 2000 terület) 2. Jelentős természeti erőforrások (talaj, vízkincs, biodiverzitás) - az ökoszisztéma szolgáltatások magas szintje 3. A környezetszennyezés minimális TÁRSADALOM (T) 1. Gazdag helyi kulturális örökségi (régészeti, történelmi, néprajzi) értékek 2. Háztáji gazdálkodás hagyományai és tárgyi feltételei fennmaradtak 3. A Völgy Hangja Egyesület és az általa mentorált helyi civil együttműködési hálózat 4. Megjelentek a városból vidékre települők	LEHETŐSÉGEK GAZDASÁG 1. Az egészséges, vegyszermentes, házi eredetű, kézműves és tájjellegű élelmiszer iránti fizetőképes kereslet nő 2. A globális élelmiszer, energia és víz igény nő 3. Klímaváltozás hatásaihoz jobban alkalmazkodó, innovatív kultúrák, művelési rendszerek (smart agriculture, green economy) megjelenése 4. Autentikus élményt nyújtó, interaktív, zöld és szelíd turisztikai formák iránti igény nő KÖRNYEZET 1. Ökoszisztéma szolgáltatások felértékelődése 2. Környezetipari, megújuló energiahasznosítási (biomassza) és energia racionalizálási technológiai fejlődés, innováció TÁRSADALOM 1. Szolidáris gazdaság erősödése, szociális innovációk megjelenése (sharing economy, crowd financing, stb) 2. A vidéki, falusias életmód felértékelődése – kitelepülési trendek megjelenése 3. A távmunka és a távoktatás lehetőségeinek bővülése az IKT, ill. AI fejlődésével 4. Migráció (pl. magyarajkúak)
--	--

5. A helyi vonatkozású „Koppány” történelmi név felhasználásával kialakított „Koppányvölgy” elnevezés ismertsége megnőtt, erősödött a térségi identitástudat	
GYENGESÉGEK GAZDASÁG 1. Az alapanyag előállítás, főként az alacsony termelési értéket adó, a térséget feldolgozatlanul, hozzáadott érték nélkül elhagyó, a helyi környezeti és szociális terheket fokozó, külső befektetők által birtokolt, intenzív növénytermesztés dominanciája 2. Állattenyésztés, különösen az extenzív formák elsovadása 3. Import függőség (energia, agrár inputok, takarmányfehérje, élelmiszer) 4. Fosszilis energia függőség és gyenge energiahatékonyság 5. A vállalkozások száma és teljesítőképessége elenyésző, az innováció és tudástranszfer szintje minimális 6. Helyi termelési – fogyasztási rendszerek hiánya, hosszú ellátási láncok, különösen az élelmiszer és energia ellátásban 7. Elmaradott települési infrastruktúra és szolgáltatáshiány, a szolgáltatások mennyisége és minősége romlik 8. Turisztikai infrastruktúra és szolgáltatások fejletlensége 9. A háztáji gazdálkodás elsovadt 10. A térség fejlesztési forrás bevonó képessége alacsony KÖRNYEZET 1. A térség klímarezilienciája gyenge az ésszerűtlen természeti erőforrás használat és a degradációs folyamatok miatt (talajerózió, talajvízszint csökkenés, biodiverzitás csökkenés) 2. Integrált vízgazdálkodás hiánya: a vízvisszatartás helyett az összegyülekezés és lefolyás helytelen, öncélú gyorsítása 3. Kedvezőtlen talajgazdálkodás: erózió, szerkezetromlás, szervesanyag tartalom csökkenés 4. Az agroökológiai adottságokhoz képest alacsony erdőborítottság - kedvezőtlen faj és korösszetételű, gyenge természetességű erdők 5. Felszíni vizek növekvő diffúz tápanyag/vegyszer terhelése, romló ökológiai állapota 6. A hulladékgazdálkodás szemléletben és infrastruktúrájában is elmaradott, korszerűtlen 7. Természeti és természet közeli élőhelyek megőrzése, kezelése nem megoldott, a	VESZÉLYEK GAZDASÁG 1. A vidékfejlesztés, területi felzárkóztatás degradált fejlesztéspolitikai státusza megmarad 2. Népességmegtartásban és tájfenntartásban hátrányos gazdálkodás (intenzív növénytermesztés) gyorsuló térnyerése a helytelen agrárpolitika és/vagy a túlnépesedés miatt 3. A fosszilis energia és élelmiszer függőség fokozódása 4. Belső erőforrások kihasználása visszafordíthatatlanul külső befektetők kezébe kerül 5. Mesterséges Intelligencia (AI), ill. az esetlegesen bekövetkező szingularitás hatásai KÖRNYEZET 1. A természetvédelem és a fenntartható környezetgazdálkodás degradált fejlesztéspolitikai státusza 2. Klímaváltozás - szélsőséges meteorológiai események gyakoriságának és súlyosságának vártnál gyorsabb növekedése 3. Természeti erőforrások – talaj, biodiverzitás, víz, táj – degradációs folyamatai a klímaváltozással felgyorsulnak 4. Új humán, állati és növényi kórokozók, invazív ill. gyomfajok megjelenése, gyorsuló térnyerése TÁRSADALOM 1. A mélyszegénység felzárkóztatásának degradált fejlesztéspolitikai státusza 2. A területi leszakadás, elszegényedés, kedvezőtlen szocio-demográfiai folyamatok felgyorsulnak, társadalmi feszültségek 3. Nem kívánt, szabályozatlan migráció 4. Kistelepülési iskolák megszüntetése, további szolgáltatások leépítése 5. Mesterséges Intelligencia (AI), ill. az esetlegesen bekövetkező szingularitás hatásai

legelőgazdálkodás megszűnt, nagy az özönnövény
fertőzöttség

TÁRSADALOM

1. Kedvezőtlen szocio-demográfiai folyamatok:
aktív korú inaktívak aránya, elvándorló fiatalok száma,
mélyszegények aránya egyaránt nő
2. Vállalkozói (független gazdálkodói)
hagyományok gyengék, a vállalkozói szemlélet
minimális
3. Együttműködési kultúra, érdek artikulációs és
érdek érvényesítési képesség hiánya, gyenge
közösségek
4. Leépülő szociális szolgáltatások
5. Gyengülő alapfokú képzés, romló térségi
szakképzés
6. Helyi értelmiség, mértékadó középosztály
hiánya
7. Az aprófalvak népességének multifaktorális
kontraszelekciója (kor, iskolázottság, vagyoni és
egészségügyi állapot, egyéb kompetenciák)
8. Alacsony szintű fogyasztói tudatosság
(egészség, környezet)